

PHONG HOA

RA NGÀY THỨ SÁU

TOA-SOAN VA TRI-SU: 80, ĐƯỜNG QUAN-THÀNH — GIẤY NƠI SỐ: 874
GIÁ BÁO (Trong nước): 1 Năm: 3\$00 — 6 tháng: 1\$60 — Mỗi số: 7 xu — Ngoại quốc: 1 Năm: 6\$50 — 6 tháng: 3\$50

KIỂM DUYỆT VÀ BÁO CHÍ

20/21

NGƯỜI NHỎ ĐEN LỚN

Bỏ quách đi

ONG Hoàng-trọng - Phu nói chuyện với một nhà báo đến phỏng vấn về quan trường, có câu: « nếu bỏ quan đi thì lấy gì thay vào »

Câu trả lời mới thoạt nghe có vẻ chỉ lý lẽ. Ở các nước văn minh cũng như ở nước ta, thế nào cho khỏi có nhà cầm quyền, có nhà hành chính; nhà hành chính, chính là quan vậy.

Chỉ khác có một điều, Là người ta không gọi là « quan », còn bên mình đã vào ngạch hành chính là lên « lớn » cả, tuy còn bé tí tí li.

Ở bên Pháp hay ở bên Mỹ, một ông thượng-thư, ngoài những lúc làm trọn chức phận, không có gì khác người thường nữa. Ở bên ta, ông huyện hay ông phủ, ngoài giờ làm việc, vẫn là một ông « quan lớn ».

Những người trong quan trường thành ra một đẳng-cấp đặc biệt trong xã-hội, cách xa những đẳng cấp khác, những mây vạn trượng. Các « quan lớn », lớn lắm, — dưới các quan không có gì, dưới cái không có gì ấy mới đến lũ dân đen.

Đã phân ra đẳng cấp, thì đi đâu « quan » cũng không chọn lẫn với dân được. Một ông chánh tổng đầu bạc phơ đối với ông huyện non cũng chỉ là thầy, mà bao giờ cũng phải xưng con. Đem ông Nguyễn-vân - Vinh hay Nguyễn-phân-Long đặt vào giữa một bọn phủ, huyện, các ông ấy vẫn chỉ là dân, không có ai cúi rạp xuống đất chào « lạy quan lớn ».

Cũng vì vậy mà lũ dân ngu ai cũng có cái hi vọng lớn lao, là làm dự chút đỉnh vào quan ngạch, vì vậy là họ tranh nhau lấy ít chức quan lớn nhỏ. Kể có tiền nhiều thì mong làm ông bá-hộ, kể có thêm ít chữ nghĩa thì mong lấy cái hân lâm.

Dần dà, ai là quan đều được dân ngu trọng vọng và ai được dân ngu trọng lại được gọi là quan: quan phán, quan tham, quan nghị, quan...viên, quan...lái.

Ta nhảm. Có trọng đầu ở chức quan, trọng ở chức vị. Ông lồng đóc, đáng để cho ta trọng, có phải vì ông ta là « quan lớn » đâu, chính vì chức vị của ông to, công việc của ông quan hệ mà thôi. Ông Thống-sứ, ông Toàn-quyền, ta trọng các ông ấy, có phải là vì các ông ấy là « quan » đâu, chính vì các ông ấy làm Thống-sứ, làm Toàn-quyền vậy. Các ông quan vì thế nào được với các ông ấy. Các ông ấy trên các quan nhiều. Vậy mà người ta lại

gọi các ông ấy là « quan toàn-quyền » quan thống-sứ » không biết rằng gọi thế là hỗn sược với các ông ấy vậy.

Tiếng « quan lớn » đã lập ra một hạng người đặc biệt trong xã-hội, phân chia đẳng cấp một cách vô nghĩa. Còn đợi gì mà không bỏ quách nó đi.

Gọi ông huyện Giai là ông huyện, ông Giai không phải là mất giá trị đi. Trọng ông ở cái chức « huyện » chứ nào có trọng ông ở cái tiếng « quan ». Còn những lúc ông ở nơi tư thất, thì ông không phải là ông huyện nữa, chỉ còn là ông Giai. Vậy thì lúc đó ta cứ gọi phứt là ông Giai, cứ sao ta xưa nay cứ hóa giai mà gọi ông Giai là quan lớn hoài.

Ở bên Pháp, người gọi ông Herriot là ông thượng thư lúc ông ngồi làm việc. Đến lúc ông lui về nhà tư, ông chỉ còn là

ông Herriot. Tuy vậy, ông vẫn được hầu hết nước Pháp trọng, có cần phải là một ông « quan » đâu!

Bỏ tiếng « quan » đi là tự ta cả. Không đến nỗi như viên thông ngôn nào ở tòa thượng thẩm Saigon gọi một viên tri phủ là chủ, ta cứ bình thường gọi các viên chức ngạch hành chính hay tư pháp nam triều là ông cả. Như vậy cũng còn đáng giá chán:

— Ông huyện, ông phủ, ông Bồ, ông Tổng Đốc ông thăm phán, ông án sát, ông thượng thư... ông tuốt.

Ông nào già lẽ cổ nhiên ta gọi là cụ, còn « cụ lớn », ta chỉ nên dùng lúc nào gặp một ông già thân thể cao lớn lạ thường mà thôi.

Thực hành sự cải cách còn con này, Phong-hóa từ nay chỉ gọi « các ngài phủ huyện » là ông và mong độc giả Phong-hóa có việc vào « quan », cũng đều gọi các ngài là ông cả, chỉ trừ lúc nào vì một lẽ riêng mà dùng tiếng « quan » thì không kể.

Như vậy, sẽ mất dần cái tiếng « quan », tuy vẫn còn « quan » như thường.

Tứ-Lý

Than ôi!

kiềm duyệt

Thôi, từ nay Am dương cách ngã, chúng ta không được thấy mặt phòng kiểm-duyệt nữa: phòng kiểm-duyệt đã bãi hẳn rồi.

Tôi tưởng-trọng đến cảnh phân-ly của những viên-chức phòng kiểm-duyệt, người về Mặt-thám, kẻ lên Toàn-quyền, mà tôi không thể ngăn được giọt lệ thương tâm, bất giác buột mồm mà than rằng:

Than ôi! kiềm-duyệt

Đã biệt nhau rồi

Còn nói chi nữa

Thế là xong đời!

Xong đời kiểm-duyệt, còn đời báo. Tôi nữa mừng nữa lo.

Lo cho vận mệnh của tờ báo vẫn như trũng đê đầu đàng.

Mừng là mừng được cái hy-vọng sẽ được quyền tự-do ngôn-luận theo báo chí tây, mừng là mừng có thể giải bày ý kiến về những vấn-đề quan-hệ mà không phải bôi xóa.

Mừng nhiều mà lo ít, vì ta cứ theo Chân, Thiện, Mỹ mà hành-dộng, ta làm đủ bổn-phận của ta rồi, còn lo ngại gì những sự xảy ra về sau.

Tứ Lý

ĐẸP, VUI VÀ NHIỀU

SỔ MÙA XUÂN

SẼ RA VÀO NGÀY

Thứ tư 30 Janvier 1935

(tức là ngày 26 tháng chạp)

Số 134 đóng lễ ra ngày thứ sáu 25 Janvier thì hoãn lại đến ngày 30 Janvier mới ra và sẽ là số Tết. Báo nghỉ một số thường là số ngày thứ sáu 1er Février. Số 135 sẽ ra vào ngày mùng 5 Tết (thứ sáu 8 Février) để các bạn có báo đọc ngay lúc đầu xuân

Sổ mùa xuân sẽ có:

32 TRANG IN TOÀN MÀU ĐỎ
TRANH BÌA IN BỐN MÀU của Tô ngọc Vân
HAI TRANH
PHỤ BẢN IN NHIỀU MÀU của Trần Bình Lộc
Giá bán 0\$20

Có những bài gì kỳ sau sẽ đăng rõ

CUỘC TRƯNG CẦU Ý KIẾN

Về một vấn đề có liên can đến sự sống hằng ngày của các bạn sẽ đăng trong số Tết.

Bản báo tin chắc rằng không một người nào đọc báo mà lại không dự; càng có nhiều người dự bao nhiêu càng có giá trị bấy nhiêu.

MỘT SỰ LẠ

BÀN CỜ LÝ TOÉT

để mua vui thay vào bàn thắng quan Tàu. Một người hay nhiều người chơi cũng được. — Sẽ bán cùng với số Tết như một tập phụ trương.

Mỗi số 3 xu. Biểu các bạn mua năm.

(Vì bàn cờ dự thi này không thuộc về loại thi nào, nên bản báo có đặt thêm một giải thưởng « ý hay » để tặng riêng tác giả)

Cùng các Đại-Lý Báo Phong-Hóa

Về số Tết tiêu tốn kém rất nhiều nên phải in theo một số nhất định.

Vậy các ngài lấy bao nhiêu số ấy để bán trong dịp Tết này xin viết thư cho bản báo biết trước ngày 25 janvier 1935.

Còn ngài nào đến 20 janvier mà chưa trả hết tiền đến tháng Decembre thì bản báo sẽ đình việc gửi báo số Tết.

PHONG-HÓA

Kỳ sau sẽ đăng
bài Điều-văn
của Tú-Mô

HAY NHẤT, DANH TIẾNG NHẤT TẠI SAIGON?

I. — **Sưu-độc bá-ứng-hoàn, hoặc ÔNG TIÊN**, là một phương thuốc bí truyền, gồm trị các chứng bệnh phong thũng như: tim la, cốt khí, sáng đóc, dương mai, đau đầu vẩn vẩn; dù mới, dù cũ, nặng nhẹ thế nào dùng thuốc này cũng rất tuyệt-nọc, không hại sinh dục, không hành bệnh nhọt. Đã được người Tây, người Tàu, người Ấn-độ, người Cao-mên và người mông, mường ng' m người dùng rồi, không sai một, chắc như thổ, chúng tôi dám làm cam-đoan (contrat). Mỗi hộp uống 5 ngày giá: 1\$50. Hai thứ thuốc trên đây đã cứu không biết mấy nghìn người rồi nên Chánh phủ Pháp ở Nam-kỳ mới phê-bằng ngày 23 Janvier 1922 thì quý ngài thấy rõ hay-độc thế nào. Có bán tại: Nhatrang: Mộng-trương, Quinhon: Hồ-vân-Bá, Quảng-ngãi: Trần-Cảnh, Quang-nam: Trần-huyền-Mai, Tourane: Nguyễn-bửu-Vinh, Fajoo: Hoàng-đức-Vinh, Huế: pharmacie Vĩnh-Trương. Quảng-trị: Thông-Hoạt, Vinh: Sinh-Huy, 59 phố Ga, Thanh-hóa: Nguyễn-Đình-Vân, 71, Grand' rue, Nam-dinh: Việt-Long, 28, rue Chapeaux, Hải-phong: Nguyễn-vân-Minh, 20, St Bonnal, Hanoi: Nguyễn-vân-Bức, 11, rue des Caissons và khắp Bắc, Trung, Nam, các nơi-buôn thuốc Annam ta đều có bán.

Mua buôn, lãnh đại lý do: Pharmacie ÔNG-TIÊN Annam được phỏng, 82-84-86-88, rue P. Blanchy Prolongée Phú-nhuan - Saigon (Cochinchine)

TAM QUỐC TÂN HỒI DIỄN NGHĨA

(Tiếp theo)

HỘI THU HẠI
Đông-thời-Hậu-mãng-nhiếp-Hà-hậu
Quan-Vân-Trương-chém-chết-Hoa-Hùng

○ Mọi việc loạn quân
Trương-nhượng, Tào-thiết,
Kiến-thạc, cả thầy mười
người gọi là mười quan-thương-thì
kéo cánh làm gian. Vua Linh-đế tin
đúng. Trương-nhượng đến nói gọi là
à-phụ.

Mười kẻ thường thì chuyên quyền,
ghét người hiền, yêu kẻ nịnh, chỉ trọng
của dật, triều chính thành ra mỗi ngày
một suy đồi, trong ngoài chỉ thấy có
quan tham, lại những. Muốn ra làm
huyền lệnh hay đồ úy, không cần phải
đổ hiến-liêm hay tù-tải, chỉ cốt có vài
ngân bạc đem biếu lũ thường-thì là đủ.
Có ông thư-ký phải mất tới vạn bảy
mới được hồ làm chức huyện-lệnh:
thiên-hạ gọi ông ta là ông huyện vạn
bảy.

Cách chọn lọc quan thần như vậy,
nên quan sinh ra tham, lại sinh ra
những. Ai ai cũng đòi ăn tiền cả.
Những khố ăn tiền càng ngày càng
nhiều; thời thì cái khổ rách của thẳng
đánh rậm, cái váy đụp của mũ bán
thịt lợn, quan nào ăn được đều có tiếng
khen là tài giỏi. Những quan thanh
liêm đều bị thải về quê quán, còn nịnh
thần thì mỗi ngày mỗi đông và mỗi lần
gặp tham tang là một lần thăng chức.

Hoàng phủ Tụng, Chu-Tuấn, có công
danh giặc khải vàng ngày trước, không
chịu lễ dật đều bị cách. Quan giám-
nghị đại-phụ Lưu Đào, quan-tư-đồ
Lưu Đàm vì can vua đều bị bỏ ngục.

Còn Hà-Tiến có em gái tiểu vào cung
lấy vua và được bọn thường-thì che
chở, nên đương bán thịt lợn nhảy tốt
lên chức đại-tướng-quân.

Đến lúc vua Linh-đế thăng-hà, Hoàng
tử Điện là con Hà-Hậu lên ngôi, mẹ
vua Linh-đế là Đông-thái-hậu làm-
triều phán đoán, có ý chuyên-quyền.
Hà thái-hậu bèn sửa một tiệc yến trong
cung mời Đông thái-hậu đến dự.

Rượu ngà say, Hà thái-hậu đứng
đẩy nung chén rượu vang, vái mà thưa
rằng:

— Chúng ta là lũ đàn bà không nên
tham dự đến chính-quyền, chỉ nên yên
ở nơi cung cấm, mặc cho các nguyên
lão đại-thần định đoạt việc triều chính.

Đông thái-hậu nổi giận mà rằng:
— Mì nói vậy thì hủ lắm. Chúng ta
cũng tai mắt, cũng trí thức như bọn
đàn ông thì ta phải bình-dẳng bình
quyền với họ mới phải chứ! Mì thử
đương mắt ra mà xem: phụ-nữ ta bây
giờ khác xưa nhiều rồi. Đi bộ, đánh
quần vợt, nhảy dẫm, đá bóng, đều
được cả: vậy về mặt thể dục, ta không
kém gì bọn tu mi. Về mặt trí thức cũng
vậy, đàn bà cũng có người đỗ đến tú
tải, cử nhân, cũng biết diễn thuyết như
đàn ông. Vậy bắt tù ở trong cung cấm,
chẳng hóa ra trái với sự văn minh lắm
sao?

Hà hậu cãi:
— Đàn bà cốt nhất là biết nấu cơm
cho ngon, canh cho ngọt, giúp đỡ cho
chồng. Thế nào là tam tòng, tứ đức.
Đông thái hậu bèn mắng:

— Ta đã gói ghém tam tòng lại như
cỗ Kiềm và vất số rồi. Mì hủ lắm!

Hà-hậu nổi giận mắng lại:
— Mì làm thế còn gì là luân thường,
phong hóa nữa.

Đông-hậu càng tức lại nhिềc mồm
Hà-hậu:

— Cái đồ nhừ mi bán thịt còn có
kiến thức gì mà...

Thế rồi hai vị quốc mẫu cãi nhau
một trận đả đễ, đến bây giờ đễ thường
cũng chưa thôi.

Sau lũ hoạn quan bị giết, quan thư
sứ Tây-lương là Đông-Trác lại chuyên
quyền, bỏ vua Thiệu-đế lập Trần-lan-
Vương.

Điền-quân hiệu úy là Tào-Thảo mộ
quân lập tờ chiếu giả đi các nơi để
đánh đồ Đông-Trác. Tào-Thảo nổi tiếng

là tay cơ biến quyền mưu từ hồi còn
nhỏ. Thấy bói Lợn ở chợ đường cái
xem tướng Thảo có nói với Thảo:

— Anh ở đời thái bình thì là một
người bề tôi giỏi, mà ở đời loạn là
một đũa gian hùng.

Thảo nghe nói cả mừng.
Tờ chiếu giả của Thảo đưa đến các
quận, các chư hầu đều khởi binh
hưởng ứng, bèn lập Viên-Thiệu làm
minh chủ.

Hôm sau bèn xây một cái lâu cao ba
tầng, chung quanh cắm cờ ngũ phượng,
trên cắm cờ mao trắng, vót vàng, cùng
binh phù, tướng ấn, mời Thiệu lên đàn.

Sau một hồi trống, tiếng kèn quốc ca
nổi lên rất hùng tráng như sau:

— ... Nay ai ơi, nay có muốn...
Vào nghe kèn chúng tôi cho xướng...

Nay ai ơi, nay có muốn
Vào nghe kèn chúng tôi
Đến khi tới sức, xong rồi
Thời tôi làm hết hơi, hết sức
Đến khi tới sức, xong rồi
Thời tôi làm hết hơi.
Mừng! mừng thật lực!
Mừng! mừng thật lực!

Đoạn bản mười hai phát súng thần
công mừng.

Thiệu sọc áo, đeo gươm chững chạc
bước lên đọc một bài diễn thuyết hùng
hồn, rồi cùng với chư hầu sắp huyết.
Nhiều người nghe lời khảng khái, cảm
kích đến ứa nước mắt.

Hôm sau, Viên-Thiệu tiến quân. Thái
thủ Trương-sà là Tôn-Kiên làm tiên
phong, bị bộ tướng của Đông-Trác là
Hoa-Hùng đánh tan, rơi mất cả mũ
chóp đở.

Được tin, Viên Thiệu cả kinh hộp
chư hầu đến thương-nghị.

Bỗng thấy thám-tử về báo rằng:

— Hoa-Hùng đã đem quân thiết-ky
đến cửa trại thách đánh, co cầm gậy
giơ cao mũ của Tôn thái-thủ, mắng
nhỉềc om-sòm.

Thiệu hỏi:
— Có ai giám ra đối-dịch với Hoa-
Hùng không?

Một tướng đứng sau Viên-Thiệu là
Du-Thiếp bước ra nói rằng:

— Tiễn-tướng xin đi.
Thiệu cả mừng, bèn sai Du-Thiếp ra
trận.

Một chốc có tin báo:
— Du-Thiếp đấu với Hoa-Hùng chưa
được ba hiệp đã bị chém làm hai đoạn.
Mọi người đều sợ hãi hết hồn.

Phan-Phượng, thượng tướng của
thái thủ Hàn-Phúc, xin ra cũng bị
chém nốt.

Bỗng một người ở dưới thềm kêu
lớn lên rằng:

— Tiễn tướng xin đi chém đầu Hoa-
Hùng dâng nộp dưới trướng.

Mọi người đều nhìn xem ai thì hóa
ra Quan-vân-Trương.

Thiệu hỏi:

— Hiện làm chức gì?

Công-tồn-Toán đáp:

— Hiện theo Huyền-Đức làm lính lệ.

Viên Thuật quát lớn mắng rằng:

— Mày khinh chư hầu chúng tao
không có tay đại tướng sao? Cái ngữ
một tên lính lệ sao dám nói bậy. Tả,
hữu đánh đuổi nó ra.

Tào Thảo vội ngăn lại mà rằng:

— Công-lộ hãy người giặc. Người ấy
dám nói khoác, tất có dũng lực hơn
người.

Thảo sai rót một cốc rượu sâm banh
còn đầy bọ mời Vân-Trương uống
rồi hãy lên ngựa.

Vân-Trương nói:

— Rượu hãy để đấy, tôi trở về bây
giờ.

Bèn cầm đao nhảy lên mình ngựa ra
trận.

Mới trong giây lát, bỗng nghe tiếng
trống vang trời, tiếng reo dậy đất, chư
hầu ai cũng thất kinh, đương sắp sai
thám tử dò xem thì tiếng nhạc ngựa

Lo Lu

Chú tiêu Nguyễn năng-Quốc
hội-trưởng hội Phật-Giáo.

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Bệnh lậu mới mắc phải, hoặc bệnh đã lâu chữa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được rút nọc, khỏe, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến hiệu, không hại sinh dục. Cũng 0\$30 một ống. Xin mời quý bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giấy-thếp đến tận nơi.

HỒNG-KHÊ ĐƯỢC-PHÒNG, 88, Route de Huế (số cửa chợ Hôm) HANOI — Téléphone 755

ĐẠI-LÝ — Hải-phong, M. Đức, 73, Belgique — Nam-dinh, Ich sinh Đường, 190, phố Khách — Sơn-tây, Xuân Hai libraire Lạc-sơn — Cao-Bằng, Vinh Hưng, 58, phố Thôm Yên-bay, Đông Tuân — Lao-Kay, Đại An — Vinh Huế, Tourane, Bazar Bát Tiên — Saigon, Đức Thắng, 148, Albert 1er Dakao — Fnompenh, Hồng Bằng — Phatrang, Sơn giang 12, Rue Marché — Vientiane, maison An Ba. Còn nhiều nơi nữa không thể kể hết, các nơi muốn mua buôn hoặc làm Đại-lý xin viết thư về thương lượng.

đã từ ngoài về đến trung quán. Văn-Trường cầm đầu Hoa-Hùng ném huych xuống đất.

Trong cốc sấm banh, bọt hầy còn trắng xóa.

Đời sau có thơ khen rằng :

Trước trận vang trời tiếng trống rung,
Ra tay chớp mắt chém Hoa-Hùng.
Chư hầu ai cũng lòng kính phục.
Nâng cốc sấm banh bọt trắng bong.

Muốn biết sự thể thế nào, xin xem hồi sau phân giải.

Lời bán của
cô Nguyễn-thị-Kiểm

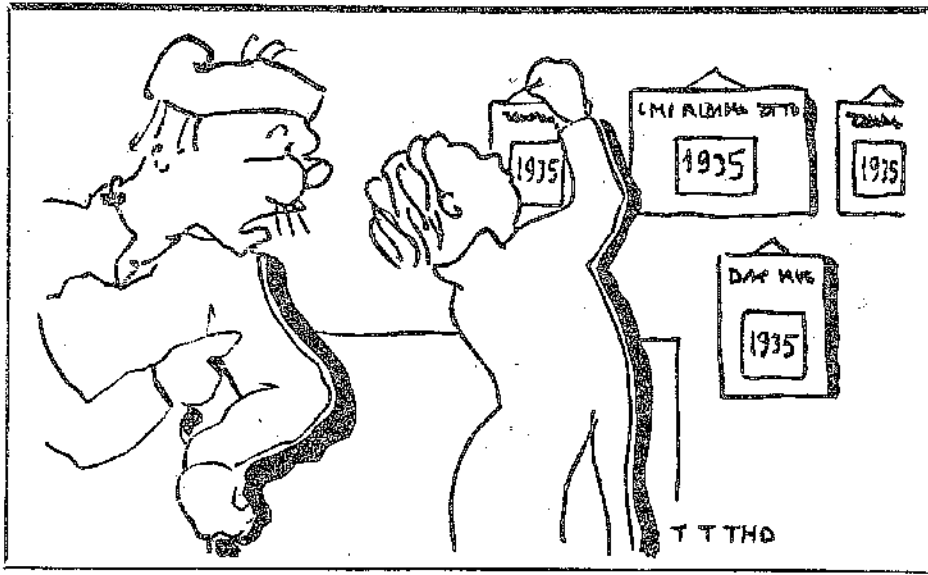
Đồng-thái-hậu là người tài giỏi, tiếc không gặp thời.

Ở dưới cái chế độ phụ-nữ bị áp chế, — chính ngay phụ-nữ như Hà-hậu cũng bênh vực quyền lợi của bọn nam tử—thì một cây làm nên non sao được. Một mình mình đứng ở trong gian nhà toàn hủ mả thì thơm tho sao được!

Đáng giận thay!

(Còn nữa)

T. L. V.

L. T. — Sao máy hoang thế, treo một quyền thôi, còn để dành sang năm mà treo.

Hễ anh nào hơi dục dịch định kháng cự, dù chỉ kháng cự bằng lời không đầu, thì chỗ quen biết đã can ngăn, thì thăm báo « Đùng mó...vào!»

Thế mà một người dám mó. Người đó là một « thẳng diên ». Cứ việc hẳn ta đã dám làm, thì thiết tưởng có lẽ hẳn ta diên ăn người, hay hơn nữa, diên ăn viên huyện.

Đầu đuôi câu chuyện như thế này: Một buổi hầu, một người đến nhà môn nộp đơn kiện chánh hội làng mình. Viên huyện xem đơn cưỡi ha hả vì viên chánh hội bị kiện lại chính là kẻ đã ký tên vào đơn kiện ông ta, mà ông ta vẫn còn cảm tức, tuy viên chánh hội đã bị khiển trách.

Viên huyện liền bảo viên lục sự lấy cung. Nhưng lời tên kia cung khai những nhit chẳng ra sao, cái đó chỉ vì một lẽ là nó diên, diên thực. Nhưng nào ông huyện có biết đâu là nó diên thực. Ngai chỉ biết lời cung của nó không có nghĩa lý gì hết, nên ngai gắt ồm tỏi, rồi ngai sẽ tờ cung ra làm bốn mảnh vứt xuống đất, tuy trong đó đã có đủ chữ ký của người khai và người hỏi là viên lục sự.

Đoạn, ngai đọc cho tên kia theo mà khai.

Hắn rất ngoan ngoãn làm theo ý quan, vì thế quan bằng lòng lắm.

Nhưng có điều ngai không bằng lòng, là nửa tháng sau ngai bị khiển trách ghi vào lý lịch vì tội sẽ tờ cung khai của dân đề vôi tiền, tuy ngai chẳng vôi tiền bao giờ: Tờ giấy ngai sẽ vứt xuống đất, tên diên kia đã nhân lúc mọi người không lưu ý đến mà nhặt nhanh đủ mảnh, đem giã lại gửi lên tòa Thống sứ để khiếu nại.

Từ đó, đi đâu tên diên cũng khoe khoang là nó giỏi pháp luật và già lý sự.

Có lẽ nó giỏi thực đấy, vì nó diên.

NHỊ-LINH

CUỘC ĐIEM BÁO

Làng báo với Kiểm-duyet

Từ ngày có nghị-định bỏ Ty kiểm-duyet, các nhà viết báo đều lấy làm vui-mừng, vui-mừng vì không phải bỏ buộc trong lời nói, và có lẽ vui mừng hơn nữa, vì sẽ được nhặn hết cái trách nhiệm những lời nói của mình.

Người ta âu-gắm, ân-cần chia tay với các ngài trong Ty kiểm-duyet, và ao-ước một cách sốt sắng rằng không bao giờ sẽ lại còn được gặp các ngài nữa.

Vì sự gặp gỡ ấy không có ích-lợi gì. Các nhà viết báo hãy còn nhớ đến những lúc ngạc-nhiên—ngạc-nhiên là phải lắm—khi thấy bài mình viết ở Kiểm-duyet về khác hẳn bài ấy trước khi đưa đến Kiểm-duyet. Đó là một sự lạ, mà sự lạ ấy thường làm cho các nhà viết báo phải thờ ỉa.

Vì vậy, toàn là vui-vẻ, sung-sướng trong cuộc phân-ly này—Tuy rằng có đôi-chút lo, lo vì trách-nhiệm nặng nề hơn, nhưng cái lo ấy không thấm đâu với cái mừng được chắc rằng bài mình viết ra sao, sẽ được đăng lên báo như vậy.

Nhưng thực ra, Ty kiểm-duyet đã phải chịu nhận nhiều cái lỗi không phải ty ấy gây ra—Người ta đổ lỗi cho kiểm-duyet cũng nhiều. Tôi còn nhớ có xem bài văn của một nhà văn-sĩ mà không hiểu, không hiểu vì câu văn không có nghĩa-lý gì cả. Sự vô-nghĩa ấy, nhà văn bạn tôi, bảo đó là tại ty kiểm-duyet ác-nghiệt kia đã làm cho câu văn mất nghĩa—Ông ta chép miệng than rằng:

—Câu văn hay như vậy mà « họ » chữa chẳng ra sao cả, anh tỉnh có đáng buồn, đáng chán hay không mới được chứ?

Đáng buồn, đáng chán thực cho những nhà văn ấy, vì ngay lúc bấy giờ, tôi đã có ý ngờ rằng lời đó không phải tại ty kiểm-duyet, mà chính ở cái bi của nhà văn vậy.

Bây giờ, những nhà văn như ông bạn tôi ấy, thực không đổ lỗi cho ai được nữa nhé! Còn có người xếp chữ đó, những người xếp chữ từ xưa đến nay nhiều lỗi quá, nhiều đến nỗi không còn có ai tin nữa.

Trước sự vui-mừng của làng báo, riêng có ông Nguyễn-chánh-Sắt ở báo Lục-linh trong Nam lấy làm lo.

Ông ta vừa lấy làm lo, vừa lấy làm buồn. Buồn vì mất ty kiểm-duyet mà ông cho là một người bạn hiền-lương (nguyên-văn!) của làng báo, lo vì làng báo từ nay trở đi, than ôi! sẽ không có người nâng đỡ giữ gìn nữa:

... « Ty kiểm-duyet là một bạn hiền của anh em trong làng báo chúng ta—mỗi ngày hằng để ý trông nom, coi chừng coi đỡ chúng ta, giữ chừng giữ y đuổi cho chúng ta, không để cho chúng ta, vì đương trốn chạy mau mà chạy cho quá hợp... »

Ôi! cái thằng bé con « làng báo » kia, mi từ nay mất người vạ nuôi, vạ sữa, còn lấy ai trông nom săn sóc cho mi nữa!

Như vậy ông Nguyễn-chánh-Sắt lo cũng là phải, vì ông cho làng báo là một bầy con nít, mà chính ông cũng tự nhận là một đứa con nít, cần phải có người săn-sóc mới được—Nếu không, nếu không « được người ta nói đây thả lỏng cho, rồi quá vội mắng mà cứ việc chạy rong... » thì nguy lắm đó!

Ông Nguyễn-chánh-Sắt thực là đáng thương. Đáng thương vì mấy lời ông viết đó là « mấy lời thành thật, xin anh em làng báo biết cho ».

Chúng tôi vẫn biết cho ông đấy chứ. Nhưng cũng không thể ngờ rằng ông đã viết:

... « Nay tuy anh em trong làng báo chúng ta đã từ già mấy ông trong lò kiểm-duyet rồi thì mặc dầu, nhưng mà cái duyên vẫn hãy còn dài, cái nợ bút nghiên tương cũng còn có ngày gặp-gỡ... »

Không nên trông! Không nên trông! Ông Sắt, ông hãy còn trông thế cơ à?

Thạch-Lam

TỰ LỰC VĂN ĐOÀN
PHONG HÓA TUẦN BÁO
GIÁM ĐỐC: Nguyễn-Tương-Tam

Mua báo kể 1 đến 15, và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về Đ. Nguyễn-Tương-Tam

THẺ ĐIÊN

VIÊN huyện ấy to thần thế lắm: Cả hàng huyện kiện mà không núng. Viên ấy bảo bọn thơ lại: « Chúng nó lại định cháu-chấu đá voi, trụng chọi với với đá! Phải biết! trêu vào tay này thì phải biết!»

Lời dọa nạt của viên huyện quả thực công hiệu ngay. Trong huyện có tám người chánh tổng thì ba người phải cách, năm người phải từ dịch. Còn bao nhiêu chánh, phó lý, chánh, phó hương hội, khán thủ, trương tuần, thủ quỹ, thư ký đều bị hoặc bãi, hoặc khiển trách suốt.

Từ đó, oai quyền viên huyện càng hống hách. Người ta bảo ông hét ra lửa, mà lửa đây, ngoài nghĩa lửa cháy ra, lại có một nghĩa khác nữa, thiết thực hơn, hợp với vấn đề lý tài kinh tế hơn. Ấy là chưa kể nghĩa đen của tiếng hét đấy: vì ông ta được thể bổng bị cái bệnh hét to lắm. Luôn luôn ông ta mắng dân, chửi dân, đe dọa từ dân.

—À, chúng mày thấy tao dễ, chúng mày nhờn à! ông thì tổng cơ chúng mày vào nhà pha. Chúng mày coi gương đây, bọn kỳ-dịch hàng huyện chúng mày vừa nho nhoe, ông đã trị cho hết thờ.

Vì vậy, dân sợ sệt lắm, sợ ép hẳn một bề.

Tuyệt hệt bệnh lậu, giang

KIÊN TINH TRIẾT NỌC

Thuốc Kiên tinh triết nọc số 68 của nhà thuốc Bình-Hưng, ai là người chẳng biết. Như các người phải chứng Lậu, Giang, đi nọc đôn lại, nước tiểu khi trong, khi vàng, hay thure đêm, làm công việc gì nhọc mệt, tình như bệnh phục phát. Có người lại thấy đau xương, mình mảy mảy, mà bệnh giang thấy giắt thì, nổi mụn đỏ, có khi tóc lại hay rụng. Thì dùng ngay thuốc Kiên tinh triết nọc giá 1\$50 một hộp là thời. (nhé 4 hộp, nặng 8 hộp) còn người bệnh mới phát (periode aigue) sưng, tức, buốt, đau, đi đại giắt, dùng thuốc Lậu số 58 0\$50 một lọ, chừng 5, 6 lọ là khỏi hẳn.

Bình Hưng 67, NEYRET (phố của Nam) HANOI (xế chợ cửa Nam trông sang)
Có phát sách thuốc nói về các chứng bệnh, khắp mọi nơi, ai muốn xin, hoặc hỏi về bệnh gì xin đánh theo timbre 0\$05

THẦY TƯƠNG

MINH NHƯ KÍNH

lại mới sang

Năm ngoài thầy đã nổi danh ở Hà thành. Thầy về Tàu tham nhà nay mới sang. Thầy cũng đã từng đi du lịch các nơi như Xiêm La, Ai Lao, Cao Mên, và Trung Nam Bắc Kỳ, ai cũng biết tiếng thầy học đạo chảnh tống, rất tinh tường về khoa tương số.

Trong đời người cần phải biết những điều quá khứ, và lại như muốn tránh giết, gặp lành tài lộc may mắn thế nào, muốn mang con cái, cầu việc hôn nhân—gia trạch âm phần, vậy ai muốn rõ nên mau mau tìm đến thầy, thầy sẽ đoán cho mà nghe. Giá ca-tính phải chăng. Hiện thầy Minh như-Kính ở 55 phố, Hàng Đào, Hanoi.

ĐẤT NÚT CON... MỘT DÂN.

(Tiếp theo bài Giới sinh ông trưởng giả)

của TỬ-LY

các nước khác chỉ có dân. Ở nước ta không những có dân, lại có một dân nữa. Thật là một điều vinh hạnh cho ta đã riêng sản xuất ra được một hạng người biết khoét, biết đục, mà chỉ biết khoét, chỉ biết đục. Không phải tự nhiên ai cũng biết đục, biết khoét, phải công phu lắm mới thạo được nghề, phải nhẫn nại, chăm chỉ, khéo léo, phải trăm phương ngàn kế, có khi phải xuất vốn ra nữa. Thả sản sắt, bắt cá sộp, đó là câu đầu lưỡi của bọn một dân. Mà bao giờ cá sộp cũng về họ.

Họ ở toàn những địa vị ăn trên ngồi chốc, chỗ nào có thể «chăm, nứt» được là có họ. Họ không có đoàn thể gì, nhưng họ giống nhau lắm, giống nhau từ lời ăn tiếng nói cho đến cách đối phó với lũ ngu ngốc là cái mồi ăn của họ. Họ phải có cái đức tính cốt yếu như nhau — cái đức tính của phải trưởng giả — cái đức tính ích kỷ. Phải biết yêu mình, trọng mình, phải thương mình, mến mình, còn ngoài ra, mặc. Không có gì đáng kể cả, ngoài họ ra. Người khác khổ sở vì họ, tù tội vì họ, họ cho là một sự dĩ nhiên, không bận đến lỗ chân lông họ.

Luân lý đối với họ chỉ là một cách để lừa dối bọn dân ngu, pháp luật đối với họ chỉ là một cái lưới để họ chăng lũ dân đen, họ dùng để thu tiền tài của hàng vạn con người thật thà, chỉ biết làm lấy mà ăn.

Người nào đã lý hội được môn triết học cao siêu ấy mới có thể làm một nhà một dân có tài được. Đã thành tài, thì cứ việc thả ngôn ra câu, là giàu, nghèo, dân họ đem đến dâng nộp đủ thứ: họ bán nhà bán cửa, bán vợ dợ con đi mà đem đến cho các «mọt» đục, khoét. Mà thế nào mọt cũng khoét được, cái gì mọt cũng khoét được: từ con trâu, thúng thóc của anh giai làng cho đến cái khố của anh đánh dậm, cái váy của chị mò cua.

Nhưng thế nào mới thành tài?

Phải khéo léo, xu phụng người trên để mượn lấy oai hùm, phải tìm lấy nơi quyền quý mà nương dựa. Chẳng thế mà có nhà «mọt dân» phải bỏ tiền hàng trăm, hàng nghìn lo lấy một chức... dầy tớ, chẳng thế mà biết bao nhiêu người luồn lạy nịnh hót để mong lên chức... chân tay. Họ hết sức nhẫn nại, hết lòng chiều chuộng nơi quyền quý, khinh bỉ hay mắng nhiếc họ thế

nao, họ cũng chịu đựng được, đến đực phạt ngày xưa cũng không chịu khó được như họ. Họ chịu khổ cho đến bao giờ họ lấy lòng được một ông «thầy», dẫu họ phải hy sinh cả danh dự, cả đến vợ, con họ nữa, họ cũng sẵn lòng!

Đã đạt được mục đích rồi, tha hồ cho họ tự do... tự do soay bộn dân đen. Tha hồ cho họ tìm mưu mẹo qui quyết xa xa để đạt lấy ý tưởng của nghề họ: là đục khoét. Có khi họ ngọt như mật, có khi họ rắn như sắt, họ đi tìm mồi ngon, họ mồi họ ăn. Thiên hồ bát sát, có lúc họ lên giọng đồng dục «lòe» dân: Việc này phải có tôi mới xong, mà số tiền anh đưa cho tôi, tôi còn phải đưa chỗ khác, chứ tôi có lấy đồng nào, tôi chỉ thương hại anh mà làm phúc đó thôi!

Họ thương hại thật, nhưng họ thương hại họ, mà số tiền họ lấy của dân đen, họ đưa chỗ khác thật, nhưng chỗ khác ấy là túi áo họ...

Lòng thương người của họ thật là quảng đại, thật là chính trực, đáng phục, đáng quý. Họ lấy tiền của dân là làm phúc cho dân, mà cả đến lúc họ thua hàng trăm, hàng chục trong sông phàn thân hay sông sóc đĩa cũng là vì

làm phúc cho dân cả. Thảo nào mà dân trọng họ, kính họ, sợ họ.

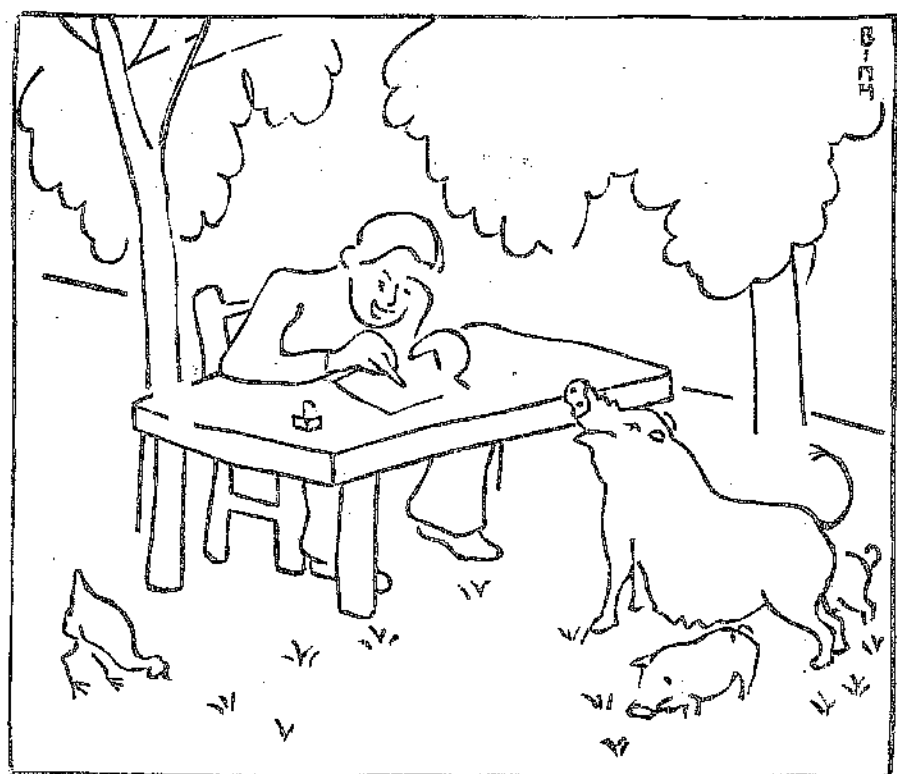
Có lẽ sợ họ nhất. Vì rằng của đau con sót, các nhà «mọt dân» làm phúc mà lấy tiền chó thật, song cứ làm phúc mãi, thì có ngày hết phúc. Cho nên cũng có anh dân ngu dân muốn rũ cái «phúc» của họ đi, nhưng e nổi ếch ngồi đáy giếng, tằm thân kiến, muỗi đành phải để cho họ sinh «phúc» mãi.

Dân không có họ không xong, mà không có tiền cho họ cũng không xong.

Không có họ, dân sẽ an cư lạc nghiệp, làm ăn mỗi ngày mỗi thịnh vượng thì nước nhà mỗi ngày một cường phú mất. Thế cho nên phải có họ, có họ để cho dân được nứt mồi khổ sở, gian lao, để cho nước thành ra nghèo nàn xơ xác, đó mới là sự đáng mong.

Công trạng của bọn một dân đối với xã-hội như thế đấy. Thực là to tát, đáng ghi vào sử xanh.

Có người hỏi: họ tử công phu mới đục, mới khoét được, sao họ không đem cái công' phu ấy với cái tinh thần nại của họ mà mưu việc tự sinh tồn, làm lấy mà ăn?

Trong khi anh viết thư này cho em thì hình như anh thấy em đang đứng trước mặt anh mỉm cười.

Nhưng nếu thế, họ đã hóa ra một hạng dân chăm chỉ làm lụng, có ích lợi cho xã-hội mất còn gì. Mà họ nào có cần ích lợi cho xã-hội, họ chỉ cần ích cho họ.

Phải biết: đạo đức còn có giới hạn. Trên lòng nhân từ của vua Nghiêu, trên trí tu thân của đức Khổng, ta không thấy gì nữa. Chứ đến lòng xấu xa, để mặt của loài người thì không biết đâu là bờ.

...Nhất là tấm lòng thương người của bọn một dân.

TỬ LY

Đời Nay

ĐÃ XUẤT BẢN

hai cuốn sách mới:

MÁY VẦN THƠ của Thế-Lữ và TIẾNG SUỐI REO của Khái-Hưng

1- VỀ MÁY VẦN THƠ, ngoài những cuốn dành riêng cho các bạn đặt tiền trước, in hai màu trên giấy thượng hạng, chúng tôi lại theo ý muốn nhiều người cho ra thêm những cuốn một màu trên giấy thường, giá bán 0\$60 một cuốn.

Những cuốn in hai màu không bán.

2- TIẾNG SUỐI REO là một tập truyện vui của Khái-Hưng, dày 140 trang, giá bán 0\$40.

Mua sách gửi tiền trước về ông Trần Khánh Giur, giám đốc nhà xuất bản ĐỜI NAY.

Nếu mua cả sách lẫn báo thì có thể gửi về ông Nguyễn Tường Tam giám đốc báo Phong hóa.

Nhưng về việc mua sách, gửi riêng về ông Trần Khánh Giur thì vẫn tiện số sách cho chúng tôi hơn.

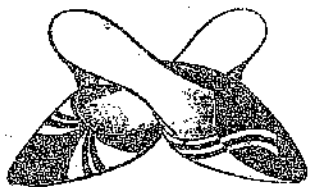
Tiền cước phí gửi lối bảo lãnh: 1 cuốn 0\$20, mỗi cuốn sau thêm 0\$06.

Các bạn mua năm P. H. được trừ 10%, mua trên 5 cuốn được trừ 20%.

Nhà xuất bản ĐỜI NAY

Gần xa nức tiếng

Kỳ hội chợ mới rồi hiệu giấy «Kim Thời Chân Long» được thưởng hăng cấp và mẽ đay bạc như vậy đủ tỏ ra là một hiệu đóng giấy rất khéo Tuy là mới mở mà đã được ân thưởng đến thế thực từ xưa đến nay chưa từng thấy trong nghề làm giấy bao giờ. Vậy xin mời các bà các cô chiếu cố sẽ rõ cái đặc sắc của giấy.

● KIM THỜI ●
CHÂN LONG
38, HÀNG BÒ, HANOI

LIBRAIRIE NOUVELLE

PLACE NÉGRIER HANOI

Có bán đủ báo chí, sách, vở và các đồ dùng của anh em chị em học sinh. Tuần lễ nào cũng có báo và tạp chí ở bên Pháp sang. Có giấy viết thơ thượng hạng, lịch sự đủ các mẫu và các format.

HÀNG RẤT TỐT ĐẸP — GIÁ CỰC KỶ RẺ

Giờng nước nước

TUYÊN-THÊ ĐẠI-CÁO

Vào khoảng mười mười lăm năm về trước, khi ông lang thuốc lậu, tìm la Nguyễn mạnh Bằng tự Mân châu còn là một nhà thi-sĩ, ông ta có thả một bài thơ kén vợ. Thơ rằng :

Cậu cả nhà ta học cũng tài,
Người cao rong-rồng, tuổi đôi mươi
Có lòng khăng khải mà chưa vợ.
Hồi chị em ơi, lấy kẻo hoài !

Bây giờ lại đến ông em là Nguyễn tiến Lăng, tự Hán-Thư, đăng báo trong Nam-kỳ những bức chân dung kèm những lời quảng cáo có tính cách kén vợ.

Phong-hóa muốn giúp ông chống nên đổi lứa để ông đỡ lòng bồng, nên có nhớ TU MỞ gà họ ông bài phú tuyên thệ như dưới :

Chân dung ông Nguyễn tiến-Lăng

Tuyên thệ đại cáo phú

Như tôi nay :
Hơ hơ trai tân,
Mãng mãng tuổi trẻ.
Có đất văn hào,
Vốn giọng thi lễ.

Cụ huyệt-Mai Lộc chỉ thứ nam.
Thầy lang Mân-châu chi bảo đệ,
Con người tâm thước, chẳng béo,
chẳng gầy,

Sức vóc làng-nhàng, vừa dai, vừa khỏe.
Nước da bánh mật, ngăm ngăm càng đậm càng ròn,
Khuôn mặt lười cây, lăm-lăm có văn có vẻ...
Cặng vào bạc tao nhân mặc khách,
rồng phượng tinh anh,
Nào phải tưởng giá áo túi cơm, rẻ cùi tốt mẽ.

Hình dáng đã tương,
Tài năng xin kể :
Học vấn siêu quần !
Văn chương cái thế !

Đỗ bằng Đại-pháp chi tú tài,
Nức tiếng Việt-Nam chi văn sĩ.
Phạm châu nhả ngọc, tiếng Lăng-sa hoạt bát gồm ghê,
Đệt gấm thêu hoa, văn quốc ngữ hay ho đáo để !

Lượn hiền triết thương cơ đồ La-mã,
xem qua ai cũng mũi lông.

Tả ve sần khốc cánh hoa soạn tày,
đọc đến ai không rớt lệ !

Muôn đời :

Trên quan thầy thương
Dưới quốc dân quý.
Mời tí tuổi đầu
Đã cao địa-vị ;

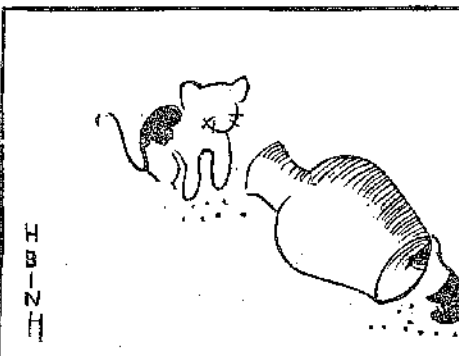
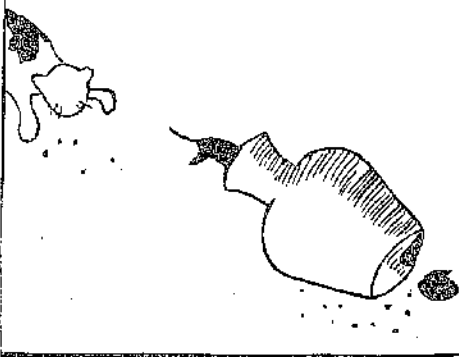
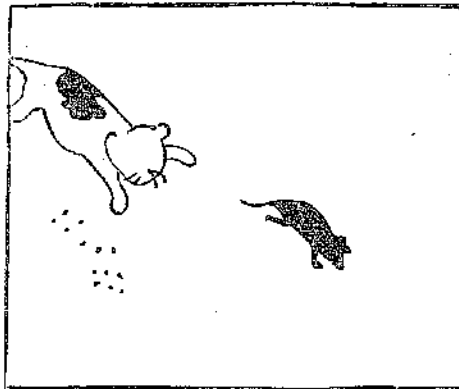
Làm quan tham tại chính phủ Toàn quyền.

Kiểm chủ bút của Nam-phong tạp chí.
Đường sĩ hoạn muốn theo chân quan tòng đốc Trác (1) thỏa chí tang hồ.
Bước công danh toan nối gót cụ thượng-thư Quỳnh (1) phỉ nguyện hồng thi.

Thế mà :

Sự nghiệp lầy lừng,
Tình duyên hãm ế.
Tủi phận lẻ loi,
Khiến lòng buồn tẻ.

(1) Ô. Ô. Nguyễn bá Trác và Phạm Quỳnh, hai người cùng xuất thân từ báo Nam-phong mà làm nên tòng đốc và thượng thư.

Tranh không lời

Chốn công hầu mỗi bước lời lên,
Việc gia-thất chưa người quản trị.
Môi phú quý, lương cao bổng hậu,
niếng ngọt bù thiếu bạn chia vui.
Chốn cô phòng-gối chiếc chăn đơn,
tình ân-ái cùng ai san sẻ ?
Cho nên :
Tấm ảnh dăng lên,
Nổi lòng kẻ lẽ,
Chị em kiếm chổng,
Ông bà kén rề,
Bất cứ ở chốn thôn quê,
Hay là ở nơi thành thị.
Nào con gái các ông trưởng giả lắm
bạc nhiều tiền !
Nào cô chiêu những vị đường quan ;
to quyền mạnh thế !
Ai muốn bây giờ làm vợ tú, vợ tham ?
Ai muốn mai hậu nên bà lớn, bà bé ?
Ai muốn sánh phượng cưỡi rồng ?
Ai muốn nằng « cau » sứa « vi » ?
Mau mau ứng tuyên kéo hoài !
Kịp kịp nộp đơn kéo trễ !

Tú Mỡ

TỰ LỰC VĂN ĐOÀN

Báo Ngày Nay

NGÀY NAY là tờ báo hiến cho các bạn ngày nay. Mục đích Ngày Nay là làm cho các bạn biết rõ lối sinh-hoạt của dân ta trong buổi bây giờ, về mọi phương-diện, cả hình-thức lẫn tinh-thần.

Gặp nhau trong một cảnh ngộ, các bạn với chúng tôi đều có liên lạc mật thiết với nhau bởi nhiều giây vô hình nó giàng buộc người cùng một thời, một hội.

Đã có thể chung vui, buồn, thì thuật ra báo những việc tai nghe, mắt thấy trong thời này, chúng tôi mong hoặc cảm kích được các bạn, hoặc cùng các bạn cầu vui, cầu ích.

Lớp người cứ đồn nhau như lớp sóng, mà thời đại nào có nhiệm vụ của thời đại ấy. Người xưa, đời xưa, nhiệm vụ xưa không còn nữa, nay chỉ còn chúng ta là chúng ta, người bây giờ đương đầu với cuộc đời hiện tại.

Có việc làm, ta cần phải làm, có lời nói, ta cần phải nói.

Phong-hóa ra đời, chú trọng về trào-phúng và văn-chương, được các bạn hoan nghênh, đã xô báo giới đi một bước tiến khá dài, và đã từng phá tan bớt những hủ kiến nó làm mờ mịt khối óc người ta. Ta phải biết nhận việc đời bằng con mắt sáng suốt, rồi vui vẻ mà phấn đấu.

Ngày Nay là tờ báo thứ hai của Tự-Lực Văn-Đoàn cũng cố đạt được mục đích ấy, song theo một phương pháp khác. Chúng tôi sẽ đưa các bạn đi từ rừng đến bể, từ thành thị đến thôn quê, xem các trạng-thái hiện có ở xã-hội. Hiện trạng đó các bạn cần và muốn biết hơn hết. Chúng tôi sẽ đi nhận xét lấy sự thực, nói lại để các bạn hay và sẽ chụp-nhiều ảnh, in sen vào bài, để cho bài ấy được rõ rệt hơn. Như thế các bạn chỉ đọc qua cũng như đã đi đến nơi.

Ngày Nay chẳng phải là một cơ quan tiến thủ giết lùi, mà cũng tự liên sức mình, không dám nhận là tờ báo của tương-lai. Ngày Nay chỉ mong và chỉ muốn được là — theo nghĩa đầy đủ — tờ báo của ngày nay.

Đau dạ dày, Phòng tích

Ăn chám tiêu, đầy hơi, hay ợ, vàng da, đau bụng, đau lưng, đau ngực, trướng bụng ợ ách như có nước nhiều là vì người yếu phòng dục quá đa, ăn no ngủ ngay, hay nghỉ ngơi nhiều quá, làm cho ăn khí ứ kết, khí huyết tích tụ, mà đau dạ-dày, hễ uống đến thuốc này đều khỏi hẳn, vì nó chữa đến tận căn bệnh, cho nên đã nhiều người, cả người tây, người tầu, đã uống-qua, đều công nhận là hay nhất không thuốc nào bằng. Giá mỗi gói 0\$40.

TUYỆT NỌC LẠU GIANG

Mọi phải uống thuốc số 19 giá 0\$60 đã lâu kinh niên uống tuyệt nọc giá 1\$00 uống làm hai ngày, thuốc mới chế. Chữa khoản đấm đơan 3 ngày hết đau, tuần lễ tuyệt nọc, ở xa mua thuốc uống công hiệu không kém gì. Giang mai 1\$00 một ve, 4 ve khối, Cai nhà phiến 1\$00 1 ve, 3 ve chữa hẳn, khí hư bạch đới giá 0\$60 5 ve khối.

KIM - HƯNG ĐƯỢC - PHÒNG, 81, Route de Huế (phố chợ Hóm), Hanoi

CÁC QUÝ-KHÁCH HỒI CHO ĐƯỢC NƯỚC HOA NGUYÊN CHẤT

HIÊU CON VOI

1 lạng, 3 gr. 0\$20, 1 tá 2\$00, 10 tá 18\$00
1 lạng, 6 gr. 0.30, 1 tá 3.00, 10 tá 27.00
1 lạng, 20 gr. 0.70, 1 tá 7.00, 10 tá 69.00

PHÚC-LỢI

79, PAUL DOUMER - HAIPHONG

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

Đại lý: MM. Phạm-hà-Huyền, 36, Rue Sabourin, Saigon — Đông-Đức, 61, Rue des Cantonnais, Hanoi — Thiên-Thành, phố Khách, Namdinh — Phúc-Thịnh, phố Gialong, Huế.

TIÊU SƠN TRĂNG SÌ.

(Tiếp theo)

LAM xong việc thiện — việc thiện miễn cưỡng — bọn lái buôn vội vã gồng gánh hoặc đến chợ Phú-mãn bán hàng, hoặc ra bến Kim-lĩ để qua đò sang sông. Một mình cô hàng nôi dật còn ngồi lại nghĩ một một lát, nơi sẽ theo ra chợ sau.

Bỗng nhiên nhắc trông trước trông sau không thấy ai, nàng háng dặng một tiếng. Tức thì ở cửa cái buồng nhỏ bên, tường vách siêu đồ như một nơi bỏ hoang, một chú tiểu thò đầu ra giờ một ngón tay trở lên trời rồi lại biến mất.

Cô háng liền rẽ bờ ruộng vào làng Ngô-xá, vừa đi vừa rao: « Có ai nôi dật ra mua? »

Hình như nàng cũng không biết gì bán, và chỉ rao lấy lệ mà thôi, vì nàng đi rất mau. Tới chùa Tiêu Linh quang, nơi tu hành của các ni cô, nàng đã ngần ngừ toan vào, nhưng lại đi thẳng coi bộ như có việc gì cần kíp lắm.

Một lát sau nàng dừng bước ở cổng chùa Liên-đài làng Nghiêm-xá, — một ngôi chùa nhỏ không có chi khiến ai lưu ý tới. Cổng chùa đóng, nàng ghé mồm vào bên hàng giậu rao lớn:

— « Ai nôi dật ra mua? Trong chùa có mua nôi dật không? »

Đáp lại lời rao háng, một đàn chó vừa sủa vừa chạy ùa ra. Đi liền theo sau, một chú tiểu tuy y phục nâu sồng kiểu nhà chùa, nhưng hẹp chèn gọn gàng theo lối tiểu võ, nhất là vương khăn nâu chú chít chéo trên đầu tựa cái đầu-mâu của chiến tướng đời cổ sắp ra trận lại càng làm tăng vẻ mãnh liệt của chú lên lắm. Chú cầm cái roi tre đuổi đàn chó to lớn, dữ tợn rồi ra mở cổng mà hỏi rằng:

— Cái gì thế?

— A đi đã phật, nhà chùa có mua nôi không?

Chú tiểu nhìn cô háng nôi, nói sẽ:
— Cô vào nhà oản ngồi chờ một lát. Cô háng có dáng lo lắng:
— Không thể ngồi chờ được, việc cần kíp lắm.

— Nhưng sư ông đã truyền không ai được lên chùa trên trong khi sư ông làm việc...

Cô háng giọng quả quyết nhắc lại:
— Không thể chờ được.
— Vậy để tôi lên chùa xem.

III

SƯ ÔNG

Đã hơn ba hôm nay, sư ông đóng cửa chùa trên, cả ngày cặm cụi làm việc.

Làm việc gì? Trong chùa không một ai hay. Chỉ biết rằng đã sáu bữa nhà sư bỏ cơm, và mỗi lần có ai vào khiến đàn chó sủa âm ỉ là trên chùa lại nghe có tiếng mõ đều đều và tiếng tụng kinh sang sảng, mãi cho đến lúc một chú tiểu thân cận đến gõ cửa và báo cho nhà sư biết người mới đến là ai.

Lần này cũng vậy, đàn chó vừa im sủa thì người ta đã nghe thấy tiếng tụng kinh du dương, huyền bí ở trong chùa đưa ra, lẫn trong mùi trầm, mùi hương phảng phất. Nhưng chú tiểu vừa bạch rằng có cô háng nôi dật ở Kinh-Bắc đến, thì nhà sư đã vội vã mở cửa và bảo đưa cô ta lên ngay.

Công việc của cô háng chỉ có trao tận tay cho sư ông một bức mật-thư. Đoàn nàng hấp tấp xin đi ngay. Muốn tránh sự ngờ vực, nhà sư lớn tiếng bảo chú tiểu mua hai cái niêu thối cơm. Rồi lại đóng cửa cái then cẩn thận, trở lại chỗ bệ gạch bầy tượng, sẽ mở cái cửa nách cũng xây bằng gạch, và trở ngăm vào bệ khiến không ai có thể nhận thấy được, nhất là chỗ đó lại lúc nào cũng tối như ban đêm.

Cổ nhiên là cái bệ ấy rộng, và tuy ở trong có thấp đèn, nhưng cũng vẫn để thờ vì có nhiều lỗ thông hơi đục qua thân bụt gỗ.

Ở một góc buồng nhỏ hẹp ấy, có một cái bàn gỗ trên khắc chữ nôm. Bên cạnh, một tập giấy vừa in xong. Thì ra trong ba hôm nay, sư ông bận khắc bản gỗ ấy. Chẳng nói thì đọc giả cũng thừa biết công việc bí hiểm của nhà sư quan trọng đến đâu.

Nhưng có lẽ nhà sư cho bức thư kia còn quan trọng hơn nhiều, nên mới bỏ giờ việc in giấy mà vội vàng sẽ phong bì ra xem.

Bức thư ấy vẫn tắt như sau này:
Phạm quý hữu nữ giám,
Bọn đồng chí chúng ta mới thêm được một người văn võ kiêm toàn. Người ấy là Lê-Báo công tử, con cả quan Thiên-ihư-khu-mật-viện-sư Lê-Ban. Hiện Lê-Báo ẩn núp ở bản am, và khao khát được gặp mặt quý hữu lắm. Vậy qui hữu nên sang ngay Tiêu-sơn hội diện để bàn về một điều rất là cần trọng và cần kíp.

Phổ-tĩnh thiên-sư kính thư.

Niên-hiệu Chiêu-thống (1) thư mười một, năm bình thin tháng chạp ngày mồng bốn.

Xem xong thư, Phạm Thái — vì sư ông chính là Phạm Thái tức Phạm Phụng, — vội vàng thu xếp bản in, giấy mà gọn gàng, rồi ra và đóng cửa phòng bí mật lại. Sau khi đã cẩn kế

dậu các tiêu trông nom chùa, chàng buộc hành lý vào trong một cái tay nải nâu, vắt lên vai ra đi.

Vì có gì mà Phạm Thái vội vàng thế?

Có lẽ cũng một phần vì việc đảng bộ, vì bức thư của đảng chủ cho tìm, nhưng nhất là vì lòng tò mò muốn biết Lê Báo là ai, là người thế nào mà võ nghệ cao siêu lạ thường như thế.

Nguyên sáng sớm hôm nay, thám tử của chàng về báo cho chàng biết rằng tới trước một người trẻ tuổi tự xưng là Lê Báo vào uống rượu ở một tửu quán phố Từ-sơn rồi trong khi bất ngờ giết hết bọn lính canh trong quán, và cướp một nhà sư trốn biệt.

Phạm Thái lấy làm kinh ngạc. Trong thư Phổ Tĩnh nói sang hội diện cùng Lê Báo. Vậy Lê Báo ấy chẳng hay có phải Lê Báo trong tửu quán không. Nếu phải, mà chắc phải, thì nhà sư bị cướp đi chẳng phải là Phổ Tĩnh còn là ai?

Phạm Thái vừa rảo bước trên con đường Từ-sơn vừa lầm bầm: « Khó hiểu? chẳng nhẽ nhà sư ấy lại là Phổ Tĩnh? Vô lý! Tri dững như anh Trần

1 Đảng Tiêu-sơn không chịu dùng niên hiệu Cảnh-thịnh nhà Nguyễn Tây-sơn nên vẫn giữ niên-hiệu cũ của nhà Lê.

của Khái-Hung

quang Ngọc của ta, còn ai bắt cóc nôi. Mà đã bắt cóc, dù cướp đi nữa, sao lại đến Tiêu sơn? »

Câu truyện xảy ra năm trước, chàng còn nhớ rành mạch, và khiến chàng không thể nào tin được rằng sự bắt cóc kia là có thực:

Hồi ấy Nguyễn Đoàn vừa bị giết, đồ đảng võ lữ tán loạn, sào huyết bị phá tan hoang. Phạm Thái phải lang thang, lẩn lút quanh vùng, luôn luôn bị quân lính của quan hiệp trấn Kinh Bắc và viên phân phủ Từ-sơn tróc nã.

Một đêm chàng tới chùa Tiêu sơn ngủ trọ. Thấy cảnh chùa hùng vĩ, độc chiếm một trái đồi, chàng mừng thầm rằng chốn ấy có thể nương thân được để chờ vận và đi tìm kiếm tự hội các nhân tài trong nước. Lòng sốt sắng bỗng bật về việc báo thù cho cha và cho chủ đảng bị hại bởi tay Tây-sơn làm cho chàng trở nên tàn ác. Chàng cho chỉ một mục đích chàng đang theo đuổi là đáng kể. Chàng không kiêng nê một sự gì để đi tới mục đích ấy, dù phải quả quyết hung bạo cũng đành.

Bởi vậy chàng có manh tâm muốn giết nhà sư Tiêu sơn để chiếm giữ ngôi chùa làm một nơi sào huyết. Chàng cho đó là một việc rất dễ dàng và giản dị. Sau khi chàng cạo tóc đầu và thắt bộ quần áo nâu vào thì còn ai nhận ra chàng là Phạm Thái nữa; người ta sẽ gọi chàng là sư Tiêu sơn và không bao giờ dám ngờ rằng chàng đã kể nghiệp nhà sư chân tu kia một cách võ đoán như thế.

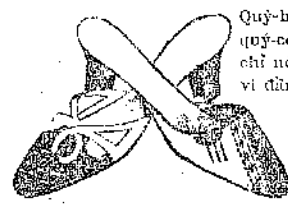
Nhưng Phổ Tĩnh thiên sư trụ trì ở chùa Tiêu sơn há phải là một thầy tu tầm thường mà chàng có thể giết như giết con gà mà non! Vì thế, vào khoảng giờ ti Phạm Thái vừa lên vào nhà trai, nơi túc phòng của Phổ Tĩnh, định giờ tay, thì dưới ánh lửa mù một ngọn đèn rầu, hai người liền đánh nhau một trận kịch liệt.

Ý chừng đều biết sức nhau, nên sau khi đã rỏ máu miếng võ ra rồi, đôi bên cũng lùi lại và cất tiếng cả cười. Nhà sư khinh bỉ hỏi Phạm Thái:

— Có sao ta đã cho nhà người ngủ trọ mà nhà người lại trả ơn ta một cách xứng đáng thế?

Phạm Thái đáp vẫn tắt:
— Không lời thôi! Trong hai ta chỉ một người được sống.

HIỆU DÂY LẠU NÀM KHÉO NHẤT BẮC-KỲ

Quý-bà muốn tăng vẻ nhã nhặn, lịch sự; quý-cô muốn thêm phần yêu-khiêu diêm-dệ, chỉ nên dùng dây kim-thời có mỹ-thuật và vì dầm theo lối lối mới của hiệu.

PHONG-TÀI

43, phố Xe Đều, Hanoi
CHI-ĐIỂM
2 và 18, phố Hàng Bè

Vả nhân dịp tết nguyên-đán sắp tới bản-hiệu xin hiến quý-bà, quý-cô 1 gói rất hạ nhưng hàng làm vẫn có bề tình-xào, đặc-xảo như thường vậy.

Chi tiền gửi Lính hỏa giao khắp Đông-Dương và nhận mua giúp cho thư hàng hóa khác.

HIỆU THUỐC TÂY HÀNG GAI

PHARMACIE de HANOI - 13, Rue du Chanvre, 13

HOÀNG-MỘNG-GIÁC VÀ NGUYỄN-HẠC-HẢI
BÀO-CHẾ HẠNG NHẤT TRƯỜNG ĐẠI-HỌC PARIS

Chính chủ - nhân tiếp khách và trông nom chế các đơn thuốc cần thận
CÓ BÁN: Rượu bổ Vin Tonique Alexandra 1\$95

Rồi chàng lại xắn lại gươm dao chém. Nhà sư né người sang một bên mà nói rằng :

— Khoan ! phòng này chật hẹp quá, không phải là nơi đấu võ. Và nhà người có dao mà ta tay không. Chàng lẽ nhà người lại hèn nhất đến thế. Có giỏi hãy đi ngủ một giấc cho khỏe khoắn đã rồi sáng mai lên ngọn đồi sau chùa, cùng ta tỉ thí. Người có ưng thế không. Phạm-Thái ?

Phạm Thái nghe nhà sư đọc đến tên mình thì giật mình kinh hãi. Phở Tình liếc mắt biết vậy liền bất thình lình xắn lại giật phắt con dao ở trong tay chàng, rồi mỉm cười bảo :

— Phạm-Thái, chú có dao còn không làm gì nổi ta, bây giờ con dao ấy đã sang tay ta, vậy chú nghĩ sao ?

Phạm Thái cũng mỉm cười :

— Điều đó không cần biết vội. Hãy hỏi nhà sư điều này đã : sao nhà sư nhận được ta là Phạm Thái ?

— Hồi đó, một nghìn quan tiền thưởng của triều đình, người bảo vệ không đáng khiến ta lưu ý đến diện mạo nhà người chăng ?

Phạm Thái không nén được lòng căm tức, thét mắng :

— Thằng sư hồ mang kia ! tao cho phép mày bắt tao đem nộp mà lĩnh thưởng.

Nhà sư lạnh lùng bĩu môi đáp :

— Nhưng ta đã hứa với nhà người rằng mai lên đồi đấu võ kia mà !

— Ta không thêm đấu võ với quân khốn nạn đội lối sư để do thám cho giặc nhà Lê !

— Khả đấy ! Phạm Thái anh hùng đấy ! Còn kẻ đang đem lên vào phòng này để giết trộm thì Phạm Thái liệt vào hạng gì ?

Phạm Thái phân xấu hổ, phần căm tức, sẵn lại đánh nhà sư, nhưng nhà sư tránh sang một bên mà lớn tiếng hỏi rằng :

— Thông thả, Phạm Thái có biết ông Trần quang-Châu là ai không ?

— Sao ta không biết ! bậc trung thần ấy là bạn thân của cha ta khi xưa sao ta lại không biết. Nhưng ta căm thẳng ác tăng kia được đọc đến tên ngài.

— Cầm thế nào được ta, vì ta là con ngài.

Phạm Thái bỗng kêu rú lên :

— Trời ơi ! Trần quang Ngọc !

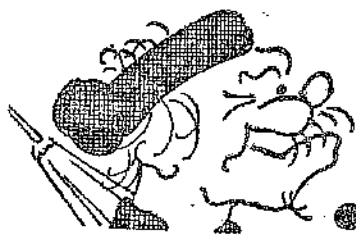
— Chính ta là Trần quang Ngọc.

Phạm Thái vội sụp lạy xuống đất tạ tội :

— Anh tha chết cho em. Vì em thực đáng chết !

(còn nữa)

Khái Hưng

CUỘI!

Của D. S. Nam-định

Lý Toét nói chửi

Lý Toét và xã Xệ giết nhau vào Gô-đa chơi, đến chỗ bán bò Lý Toét quay lại bảo xã Xệ :

— Bác xã này, gọi là bó-đa có khác, đã bó thật.

Của P. Q. Định Hagiang

I. Buột miệng

Khách — Con cá ở tay bác xách ấy bán bao nhiêu thế, có được tươi không ?

Hàng cá — Thưa bà bố cháu vừa đánh ở ao lên, nó hãy còn ngáp. Cháu, nói dối thì (tay giờ con cá lên) cháu chết thẳng cẳng như con cá này.

II. Quen mồm

Trong sà-lim, hai tên tù đang cãi nhau.

Cai ngục — Có im đi không ông tổng cả ra ngoài đường bây giờ.

Cũng trong ngục thất, hai tên tù khác đang cãi nhau.

Cai ngục — Ai cho chúng mày đánh nhau ở đây, có muốn vào nhà pha cả không ?

III. Đi săn

Bà hàn — Sao hôm nay ông đi bán lại về không? Quên đạn à ?

Ông hàn — Nào có quên đạn, quên không mang tiền.

Của D. M.

Giở tổ

Bính — Nhà tôi hôm nay có giở tổ, vậy mời bác giai bác gái lại chơi.

Mậu — Tôi ở nhà để nhà tôi đi, không nhà tôi lại bảo đi đánh tổ tôm.

— Thôi cậu đi...

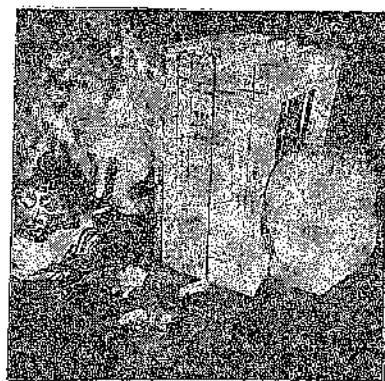
Mậu đến nhà Bính vừa vào ngồi đánh được một ván tổ tôm chẳng may vợ theo sau dò biết bắt được quả tang, cứ thế túm bụi tóc lôi về, vừa đi vừa điếc: « Á, ra giở tổ... tôm ! »

Của Loan Saigon

Lên mặt

Giáp trước kia làm bồi tày, sau làm quan.

MỘT THỨ QUÀ NHÀ VÀ CÓ ÍCH ĐỀ TẶNG NHAU NGÀY TẾT

ÁNH NGUYỄN

Nửa chừng xuân	0\$75
Hồn bướm mơ tiên	0.40
Anh phải sống (1)	0.45
Giòng nước ngược	0.50
Gánh hàng hoa	0.60
Tiếng suối reo	0.40
Mấy vần thơ	0.60
Cạm bẫy người	0.45
Tổng cộng	4\$15

Nhân dịp tết, ai mua cả tám cuốn một lúc, chúng tôi xin tính giá hẳn là 3\$00.

Giá ấy chỉ để tặng những người mua sách từ nay tới rằm tháng giêng annam mà thôi.

Nhà xuất bản ĐỜI NAY

(1) « Anh phải sống » còn có hơn 40 cuốn. Nếu thiếu mà chưa in kịp thì chúng tôi sẽ trừ bớt số tiền 0\$45 mà gửi trả lại người mua.

LẦN ĐẦU TIÊN Ở NƯỚC TA CÓ

Phong Triền Lâm

Việt-nam mỹ thuật kỹ nghệ hội

Ất bạn với Giáp chẳng hay, tình cờ gặp, quen mồm chào : « Kia ! bồi tày ! »

Giáp (lên mặt) — Anh chẳng biết tôi làm gì à ?

Ất — Thế bây giờ anh làm gì ?

— Làm quan.

— Chào thế đúng rồi, trước kia là bồi tày, bây giờ là bồi t...ò...ò.

Của P. Hang

I. Gớm khiếp!

Nhiều gậy — Bác ạ, chỉ một suýt nữa thì tôi được trúng tuyển khóa lính năm nay.

Xã Xệ — Sao lại chỉ một suýt ?

— Vì cái gì tôi cũng trúng cách cả, chỉ có lúc cần thì vừa đúng bốn mươi cân.

— Bốn mươi cân là hợp lệ rồi...

— Khoan để tôi nói nốt đã... Đến lúc họ thấy tôi bần thủ quá, họ sợ quan Giám ngại ghê, họ bảo đi tìm đã đề rồi lên quan xét lại. Đến lúc lên quan Giám cân thì chỉ còn có ba mươi tám cân thôi, thật mất hai cân, thế có đau tôi không ?

II. Tường là gì ?

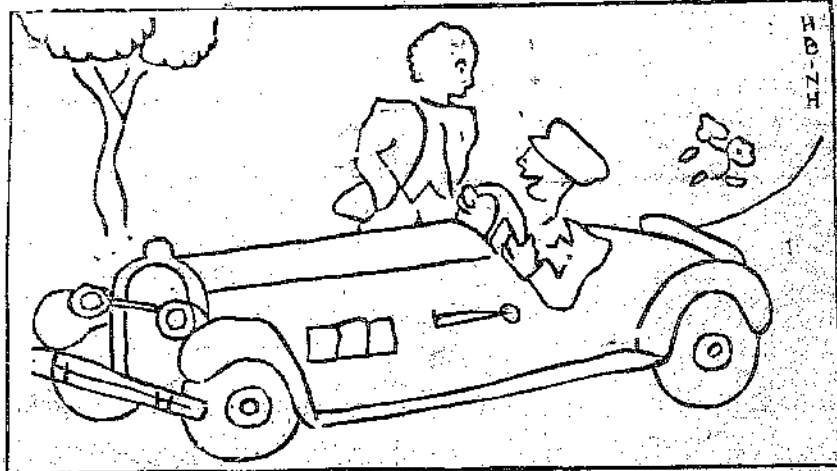
Lý Toét cãi nhau với xã Xệ nói :

— Nay bác xã, bác lão vừa chửi, ở làng này chửi ra gì, tôi cũng là...

Ba Vành — Thôi, thầy đi về đi, nói ít chửi.

—... Đờ chó chết. Bức ngay.

Xã Xệ — Phải rồi, cụ lý nhà tôi nói phải lắm.

— Hôm qua tôi đang cho xe phóng hết sức nhanh... thế nào tụt mất một bánh xe.
— Ô! Thế mà không việc gì à ?
— Không ! Tụt mất bánh « sơ cua ».

HUNG-KY

SỐ 8, PHỐ CỬA ĐÔNG HÀNG GÀ, HANOI — Giày nơi số 347

NHÀ MÁY LÀM CÁC THỨ GẠCH TÂY, NGÓI TÂY

NHÀ MÁY GẠCH HIỆU

HUNG-KY

có đủ các thứ máy móc (tối tân để làm các thứ gạch ngói rất tốt có thể đi trên không vờ

CÁC THỨ GẠCH NGÓI HIỆU

HUNG-KY

Đều làm bằng đất sét xanh và đất sét trắng rất tốt mà bán giá rất hạ

MUỐN CHO ĐƯỢC: TRẮNG-KIỆN, KHỎE B P
PILULES

khởi xanh xao, thiếu máu, yếu đuối, gầy mòn và liệt-dương

LABORATOI
59 RUE PAUL B

Có bán tại hiệu : PHARMACIE CH

Chuyện Tuyệt.

(Tiếp theo)

X

T HÂN gục đầu vào gối, mới nằm yên một lúc đã bắt đầu ngáy. Bên cạnh chàng, Loan nằm ngửa, hai tay buông xuôi, mở to mắt nhìn thẳng lên trời mành. Mấy sợi tóc mai của nàng dãn chặt lên má còn ướt đầm mồ-hôi. Môi nàng hé mở, tỏ ra vẻ chán nản, ghé tởm, ghé tởm cho cái đời làm vợ giả dối của nàng, ghé tởm cho những đêm ái-ân miễn cưỡng. Nàng không cần biết ái-tình, và không có quyền biết đến ái-tình; hôn nhân nàng là cái máy để, thì nàng phải coi nàng như cái máy để và những cứ chỉ của chồng nàng lúc nào cũng nhắc cho nàng biết rằng thân phận nàng chỉ là thế, và chỉ có thế thôi.

Bỗng nghe đồng hồ ngoài nhà điểm năm tiếng, nàng giắt mình ngồi dậy vì quen như mọi khi, cứ đúng giờ ấy là nàng phải dậy để làm việc, tuy rằng không có việc gì đáng để nàng dậy cả. Những lúc đó thì nàng đi làm những công việc vặt vãnh. Nếu có tiếng động chạm đến bà mẹ chồng thức giấc, thì thế nào cũng có lúc bà tỏ cho nàng biết rằng nàng làm bộ ra đều đặn sớm đây! Nhưng nếu nàng cứ yên lặng mà làm việc, đến bảy giờ, bà mẹ chồng thức dậy, bà sẽ dùng những lời mát mẻ mà cho nàng biết rằng nàng là một người con dâu lười biếng, hư thân, sáng bành mắt còn quần lấy chồng.

— Quần lấy chồng!

Nghĩ đến đây, tự nhiên Loan quay mặt ngắm Thân nằm bên cạnh, rồi thở dài, bĩu môi. Tuy nàng đã biết vì có gì mấy tháng trước đây, nàng nhận làm vợ Thân, nhưng nàng vẫn lấy làm lạ rằng bấy lâu nàng có thể ở cạnh một người như Thân được. Thân thờ, nàng tránh nghĩ đến Dũng ở nơi xa xôi, tưởng tượng ra Dũng đương đi trên một con đường dài đầy cát bụi, để mặc gió thổi tóc phất phơ và mỉm cười như vui vẻ đón chào những cánh non sông rộng rãi, những ngày đầy đủ của một cuộc đời phiêu-lưu hoạt động.

Đã hơn nửa năm nay, Loan không từng được tin gì về Dũng. Nàng cũng tưởng rồi nàng sẽ quên được. Nếu

nàng có cái may được một người chồng xứng đáng, một gia-đình êm-ấm. Nhưng không! Trong sáu tháng nay đã biết bao nhiêu việc làm cho nàng hối hận rằng nàng đã trót nghe lời mẹ mà giam hãm thân mình vào một nơi toàn người thù, càng ngày càng khó thoát ra khỏi.

Rồi nàng đau đớn nghĩ đến rằng nàng đã có thai hai tháng nay. Đứa con ấy sẽ là cái giây trời chặt nàng vào cái đời đầy dọa này. Nàng lấy làm lạ rằng cái chi muốn thoát ly mạnh đến nỗi con nàng mà nàng cũng không mong mỏi nó ra đời. Nàng rưng rưng muốn khóc, tủi cho thân phận đứa bé ở trong bụng và tủi cho nàng có mỗi một cái vui sướng làm mẹ cũng không thiết đến nữa.

Loan quần tóc rồi với cái bút chì viết mấy chữ để lại cho chồng nói là nàng phải đi tiễn một người chị em bạn. Thật ra thì nàng thấy tâm hồn chán nản nên muốn đi — bắt kỳ đâu — cho khuây khỏa.

Ra đến ngoài đường cái, thấy còn lâu mới có chuyến xe điệu ở Hà-đông lên, nàng gọi xe tay bảo kéo về phố Mới.

Bà Hai thấy con về chơi sớm, ngạc nhiên không hiểu vì có gì. Loan đem cái có tiền bạn đi xa nói với mẹ cho mẹ khỏi nghi ngờ. Nàng nhận thấy Bà Hai gầy sút hẳn, trông mặt có vẻ lo lắng, nhưng nàng vờ như không để ý, chạy loảng quảng

khắp nhà, cười cười nói nói như đưa trẻ thơ vô tư lự.

Không thấy ông Hai đâu, Loan hỏi mẹ :

— Thầy con ngủ ?

— Không. Thầy con xuống Hải-phòng đã ba hôm nay.

Loan đoán có việc gì khác thường, liền hỏi :

— Thầy con đi có việc gì thế mẹ?

Bà Hai không trả lời. Loan hỏi tiếp :

— Con thấy mẹ có đáng lo nghĩ. Có việc gì xảy ra thế mẹ ?

Bà Hai ngồi yên lặng một lát, rồi bảo Loan ngồi lại gần mình nói :

— Nhà ta sắp nguy. Thầy xuống Hải-phòng để chạy tiền trả nợ, nhưng mẹ chắc cũng không ăn thua gì.

Loan hỏi :

— Nợ bao nhiêu ?

— Ba nghìn.

— Nợ ai thế mẹ ?

— Nợ bà phán mẹ con bên ấy.

Loan sững sốt :

— Nợ từ bao giờ thế ?

— Từ năm ngoái, độ con còn ở nhà.

— Thế bây giờ bà ấy đòi nhà ta. Bà ấy nhất định đòi ?

Thấy bà Hai gật đầu chán nản, Loan cau mày tức bực nói :

— Nhưng không có tiền trả thì thôi chứ làm gì.

— Làm gì ? Bà ấy đe dọa tịch ký.

Nói đến đây, bà Hai không giữ

của Nhật-Linh

nổi nổi uất-ức, ứa nước mắt khóc. Loan ngồi yên lặng, ngẫm nghĩ. Nàng biết là bà phán Lợi muốn bảo thủ nàng, chứ ngoài ra không có gì để hai bên thông gia gián nhau đến nỗi đòi nợ nhau một cách kịch liệt như thế.

Loan nhìn mẹ nửa thương, nửa giận. Bấy giờ nàng mới rõ vì có gì mẹ nàng tha thiết bắt nàng lấy Thân, nàng mới hay rằng trước nàng phải bỏ học, vì nhà túng bần, mà bà phán Lợi chính là người đã cứu giúp nhà Loan. Việc nhân duyên của nàng chỉ là một việc mua bán.

Trước kia, cha mẹ Loan giao ước cho nàng làm vợ Thân là đã làm một việc bán linh

hồn của con đi, nay cha mẹ nàng bắt nàng làm vợ Thân là đã bán sắc thịt của nàng, bán nàng vì một số tiền ba nghìn bạc.

Nếu trước kia biết rõ như vậy thì không bao giờ Loan nhận lời. Nàng nhận chỉ vì tưởng làm vui được lòng cha mẹ. Thế mà bây giờ sự hy sinh của nàng đã không có kết quả gì tốt, lại còn làm cho hai bên cha mẹ thù ghét nhau.

Loan biết là từ nay không còn tình nghĩa gì với nhà chồng nữa. Mẹ nàng đem nàng bán một cách gián tiếp cho nhà bà phán Lợi đã làm hỏng cả đời nàng mà không ích gì, thì vì cha mẹ một lần này nữa, nàng sẽ nhận cái nghĩa gả bán đó và cố lấy lòng mẹ chồng và chồng cho bà Hai được yên thân. Ôn tồn, Loan nói với bà Hai :

— Xin mẹ cứ yên tâm. Mẹ đã cho phép con lo đến việc đó thì mẹ để con trừ liệu.

Thoảng thấy bà Đạo đến chơi, bà Hai vội vã lau nước mắt, đi vào nhà trong. Loan đứng dậy chào mời. Bà Đạo chưa kịp ngồi đã cất tiếng, nửa đùa, nửa thật mắng Loan :

— Có cả không được một nốt gì hết.

Loan hỏi :

— Thừa cô làm sao ạ ?

Bà Đạo quay mặt nhìn đi, cao giọng :

ANH và TRÉ MÃI THÌ NÊN DÙNG THUỐC VIÊN ROBUR

Giá rất rẻ
Mỗi hộp : 0 \$40
Mỗi lần chữa { 2 . 10
6 hộp

ASSAGNE. 59, Rue Paul Bert — Hanoi

XIN GIỚI THIỆU

HAI MÓN THUỐC TRỊ LẬU, GIANG RẤT THẦN HIỆU

Nếu dùng đủ thứ thuốc mà bệnh chưa khỏi,

1. Bệnh Lậu thì nên mau mau dùng thuốc Châu phách qui đông hoàn số 15, Giải sạch vi trùng, làm thông tiện tiện, không công phạt tạng thận, không hại đường sinh dục, chóng khỏi bệnh mà lại rẻ tiền. Giá mỗi hộp 1\$ dùng 5 hôm Bệnh mới phát dùng ít mà chóng lành. Bệnh kinh niên dùng nhiều thì tuyệt nọc.

2. Bệnh Giang mai nên dùng Giải độc sát trùng hoàn số 26, giải hết gốc độc, sát hết vi trùng, không hại đường sinh dục, khỏi sợ di truyền cho con cháu. Giá mỗi hộp 1\$ dùng 5 hôm. Bệnh mới phát nên dùng sớm khỏi sợ thành kinh niên. Bệnh kinh niên mau lo trừ, khỏi lo hạn hoạn.

VÔ-VĂN-VĂN DƯỢC-PHÒNG Thudaumot (Nam-kỳ)

Đại lý—HANOI: Nguyễn Văn Đức, 11, Rue des Caisnes—YÊN-BAY: Maison Phú Thọ, 8, Yên Lạc—PHŨ-LÝ: Bùi Long Tri—NAM-DINH: Việt Long, Sau Chợ Cờa—TRƯỜNG—HONGAY: Hoàng Đào Qui—THANH-HÓA: Gi Long được phòng VINH: Sinh Huy, Rue Maréchal Foch—THÁI-BÌNH: Trần Văn Nhã, Maison Phúc Lai—Trúc Ninh hiệu ở ĐÔNG-ĐỘNG.

— Cô làm tôi ngượng mặt với người ta.

Loan ngồi yên đợi. Bà Đạo tiếp luôn :

— Mang tiếng là con gái đảm mà không được tích sự gì cả. Cô liều liệu chứ, không có ở ngoài người ta nói nhiều lắm đấy, có a.

Như lúc khác thì Loan cũng cố nhún và bỏ đi nơi khác, nhưng uang vừa mới gặp việc khó chịu xong, nay không thể nên được nữa.

— Thưa cô, ở ngoài người ta nói gì thì nói, cháu không cần biết đến. Còn như cô nói đảm, nhưng thế nào là đảm mới được chứ ?

Bà Đạo nhấc :

— Thế nào là đảm thì cô biết đấy.

Loan đáp :

— Vàng, đảm nghĩa là về hầu hạ nhà chồng từ người trên đến người dưới cho chu tất. Nếu chỉ thế thì một con sen cũng làm nổi, không cần phải một nàng dâu. Cháu, cháu nghĩ khác : cháu không cho đó là một bổn phận chính. Vì người ta bắt cháu như thể cháu không nghe, nên người ta cho cháu là một nàng dâu hư thân, mất dạy !

Rồi trong khi bà Đạo còn đương ngạc nhiên nhìn Loan, Loan thân nhiên nói tiếp :

— Và lại cô cũng chẳng việc gì phải ngượng bộ cháu. Đời cháu, cháu phải lo.

Nói đến đây, Loan cảm thấy thân mình lơ lửng sống ở trong một xã hội cũ kỹ mà người nào cũng muốn bắt nàng sống theo họ và người nào cũng tỏ cho nàng biết rằng người ta đều có quyền đối với nàng, có quyền nhấc mắng nàng khi nàng không chịu theo.

Nghĩ như vậy, Loan thấy Loan không còn can - đảm nữa, mong mỗi có thể thay đổi được cả tâm tính mà buông tay thân thờ mặc cho cuộc đời mình trôi theo giòng cũ.

Mãi đến chiều Loan mới về đến ấp Thái-hà. Khi đi qua cổng nhà một ông chú thì Loan gặp Đức, một người em họ làm thầy thuốc ở nhà thương Hanoi. Đức nói :

— Tôi vừa ở đằng nhà ra đây. Hôm nay nhà có giỗ.

Loan ngờ ngác hỏi :

— Nhà ai ?

— Nhà anh chị chứ nhà ai ? Chị không biết à ?

— Không. Thế giỗ ai ?

Đức cười :

— Tôi cũng không biết như chị. Thấy bên nhà gọi sang thì sang... Chắc là giỗ sếp.

Trong họ chỉ có Đức là hiểu được Loan và biết rõ tình cảnh nàng. Đức nhìn Loan ái ngại :

— Chị nghĩ có gì trước để về nói với bác, không thì cũng khá rầy rã đấy.

Loan cười nói :

— Con dâu trưởng như tôi thì mất nhờ.

Lúc Loan về đến nhà thì trên bàn thờ đèn nến còn sáng trưng.

Bà phán Lợi ngồi ở sập uống nước, thấy nàng về ngọt ngào hỏi :

— Mợ đi chơi mát về ?

Loan cúi đầu không đáp, đi rẽ sang buồng bên cạnh. Bà phán hỏi to :

— Mợ đã soi com chưa để bảo nó dọn com.

Rồi bà lên tiếng gọi con gái :

— Bích ơi ! con dọn com lên để chị soi đi.

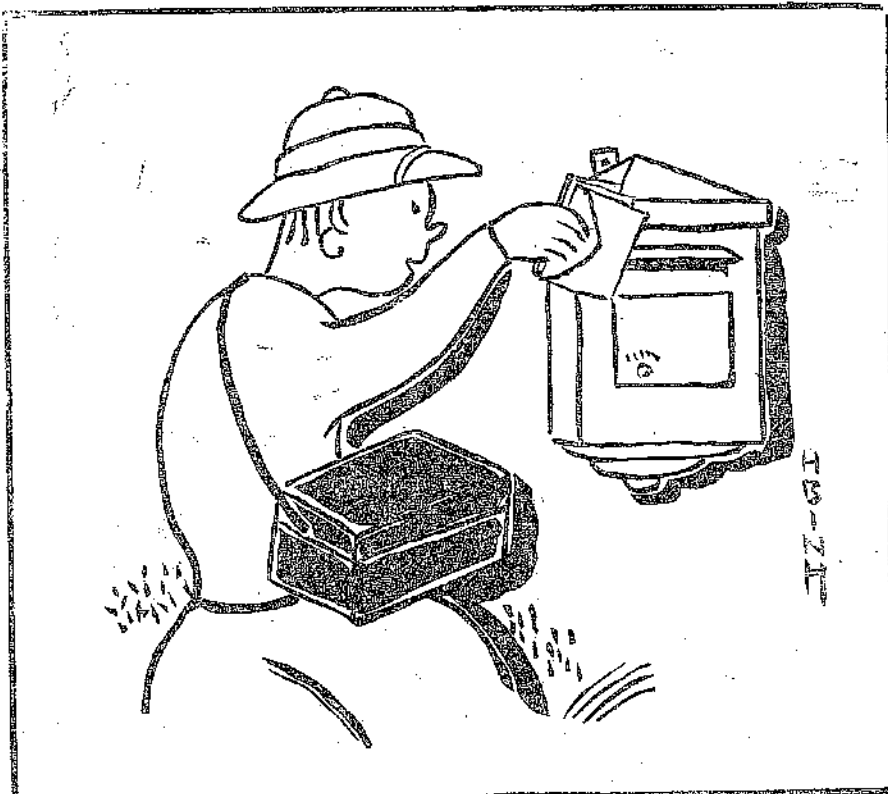
Bích đang nói chuyện với em là cô Châu, thấy mẹ gọi, vội đáp :

— Thưa mẹ nhà hết com rồi, chỉ còn ít com cháy thôi a.

Rồi hai chị em cười khúc khích với nhau mãi.

(Còn nữa)

Nhật-Linh

NGƯỜI PHÁC TƠ — Chà ! Bưu thư mãi mới cả tay. Ta cứ đút nó vào đây để cho người khác gửi hộ, tội gì !

HỎI BỆNH

Ông Cười Ruồi

HỎI. — Tôi 24 tuổi, người khỏe mạnh, thích sống, muốn vui cười, nhưng có bệnh chóng chán, hay buồn. Tôi muốn cười, nên phải đứng trước gương làm trò nhảm nhí một lúc để được trông thấy cái mặt ngộ nghĩnh của tôi mà phì cười. Vì (xin nói riêng đây với ngài) mặt tôi không được mỉ mỉu cho lắm. Nhưng cứ thế mãi cũng chán. Vậy còn cách nào cho tôi cười nữa không ?

TRẢ LỜI. — Cái bệnh của ông dễ chữa khiếp lắm. Vì ông có duyên. Tôi cứ xem thư kể bệnh cũng đủ biết thế vì (xin nói riêng đây với ông) lời giải vô cùng... Ông cứ nên đứng trước gương mà nhảm, để mà cười, nhưng nên đổi phương pháp đi chút ít : vẽ thêm lên mép một bên râu, đội lên đầu một cái mũ cánh chuồn chẳng hạn, rồi nhẩy lung tung lên một hồi.

Tôi lại xin giới thiệu ông một cuốn văn kiệt tác về trào phúng : đó là cuốn « Thời hài ». Đọc xong một bài lại nhìn vào gương, ông sẽ thấy vẻ mặt tiu ngưu của ông làm cho ông buồn cười đến chết đi được.

Phụ-Nữ tân-văn

HỎI — P.N.T.V, đồng nhân đau cả. Chúng tôi phải nghỉ dưỡng sức trong ít tháng. Làm thế nào cho mạnh dạng ? Xin chỉ dùm.

ĐÁP. — Các ngài bị trúng cảm hết. Đi đường nhọc mệt, lại không chịu thầy thuốc Bắc-hà. Có Kiềm hẳn bị biến chứng sốt rét rừng. Có Nga thiếu ; hữ-nữ thể thao....

Của độc giải độc. Đi phiếm du và diễn thuyết một phen nữa, ắt khỏi.

Ông Hán Thu

HỎI. — Người còn trẻ, ăn uống đúng phép vệ sinh, thường vận tập thể thao. Mà ít lâu nay thấy khác trong mình, đi đứng không được thẳng, lom khom như ông cụ già. Xin hỏi căn bệnh và cách chữa.

ĐÁP. — Có câu « nhân lão tâm bất lão » thì cũng có thể có câu « nhân tráng nhi tâm bất tráng ». Bệnh ông là bệnh tâm thần, mà bệnh ăn cũng khá sâu. Ông nên tập thể-thao, nhưng tôi e rằng ông chỉ tập cử động có một chiều : gập người về đằng trước. Mà lại tập không có hạn định, không có giờ giấc. Lâu thành thói quen tức là cái thiên tính thứ hai. Người lom khom cũng là một trong các triệu chứng bệnh già. Bệnh già về tâm thần hay lây lắm. Ông nên xa khách giải nhân già cả đi ! Tiêm những thuốc có chất khí-phách, chất chu-tôn vào huyết mạch. Nên ưa hô-hấp những không-khí khoáng đảng, trong trẻo. Cũng tập thể thao, nhưng tập những cử động trái với cử động gập người về đằng trước, v.v. v..

Dr de Léta

docteur
NGUYỄN HẢI

6, RUE DE COLOMBE

(Góc ngõ Nam Ngự) — Giày nói 410

TRICARBINE

CHẾ RIÊNG CHO XỬ NÓNG DỪNG

CHỮA CHO KHỎI ĐAU NGAY, KHỎI HẸN NHỮNG BỆNH NHƯ SAU NÀY
Sởi bụng; ợ chua; đau dạ dày; tức bụng; nóng bụng;
nôn mửa; mệt nhọc vì sự tiêu hóa bất thường

TRICARBINE làm cho ta ăn uống được chóng tiêu 0\$35 một lọ

CÁCH DÙNG: Uống một thìa cà phê vào một chút nước chế khi ăn cơm hay lúc thấy đau
Có bán ở các hiệu thuốc lớn và ở: PHARMACIE CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi

SỰ THẬT Ở MIỆNG TRẺ

(của Tolstoi)

Lễ lên thiên-dinh

Người mẹ với cậu con lên tám tuổi

CẬU BÉ. — Mẹ ơi, hôm nay đi đâu thế, mà con đó nó bảo con mặc áo mới vào.

NGƯỜI MẸ. — Hôm nay ngày lễ, sắp phải ra lễ ngoài nhà thờ.

CẬU BÉ. — Lễ nào cơ mẹ?

NGƯỜI MẸ. — Lễ thiên-dinh.

CẬU BÉ. — Lễ thiên-dinh, cái tên lễ buồn cười quá. Lễ thiên-dinh là thế nào cơ?

NGƯỜI MẸ. — Nghĩa là hôm ấy đức chúa Đê-su lên trời.

CẬU BÉ. — Đức chúa Đê-su lên trời, lên trời thế nào được?

NGƯỜI MẸ. — Đức chúa Đê-su bay lên chứ thế nào nữa.

CẬU BÉ. — Nhưng đức chúa làm thế nào mà bay lên được, à ra đức chúa có hai cánh.

NGƯỜI MẸ. — Không, đức chúa không cần có cánh, cứ tự-nhiên mà lên trời thôi, vì đức chúa là chúa tể cả muôn loài, muốn làm gì mà không được.

CẬU BÉ. — Nhưng đức chúa bay lên thì bay lên đâu mới được chứ, vì cậu hôm nọ bảo con rằng, không phải trời như thế đâu. Trên trời không có gì cả. Chỉ có những sao là sao, không bao giờ hết. Ấy cậu con bảo như thế, thế thì đức chúa Đê-su bay lên chỗ nào được.

NGƯỜI MẸ MİM CHỚT. — Người ta không sao hiểu hết được chi, nên tin như thế mà thôi.

CẬU BÉ. — Tin thế nào, mà tin cái gì?

NGƯỜI MẸ. — Ai nhiều tuổi hơn mấy thời người ta nói cái gì, mấy phải tin.

CẬU BÉ. — Nhưng hôm nọ đánh đổ muối trên bàn, con bảo là có điềm xấu, mẹ lại bảo không được tin những cái nhảm ấy.

NGƯỜI MẸ. — Chính thế, những cái nhảm nhí thì không được tin.

CẬU BÉ. — Nhưng thế nào là tin nhảm nhí, thế nào là không?

NGƯỜI MẸ. — Không được tin những cái nhảm nhí, phải tin cái đạo chính mới được.

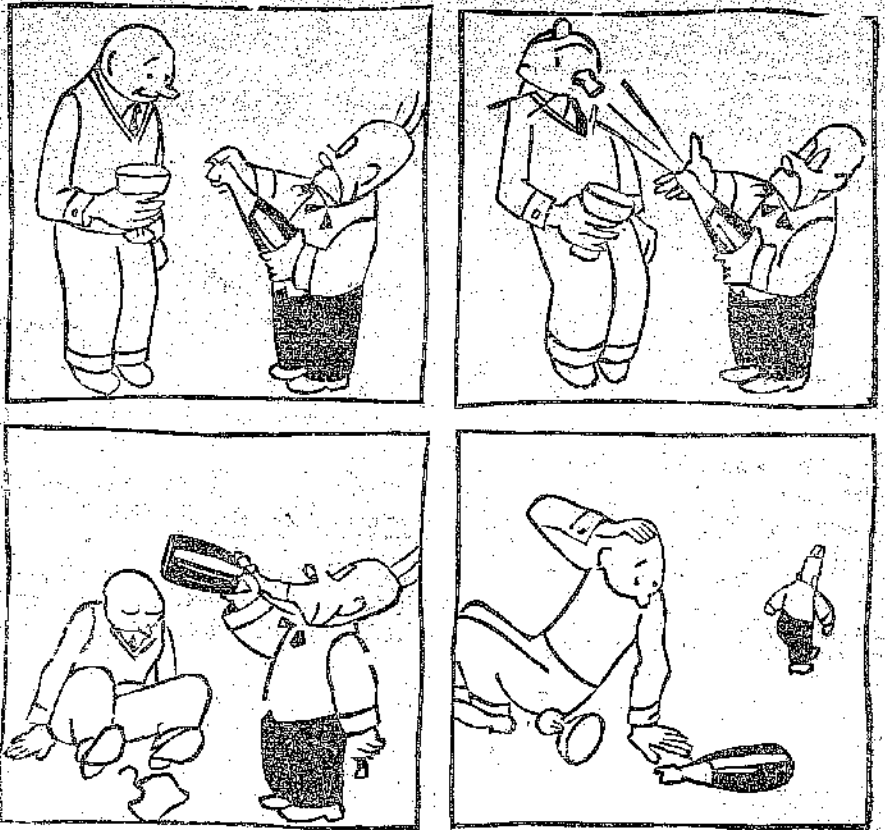
CẬU BÉ. — Đạo nào là đạo chính cơ?

NGƯỜI MẸ. — Đạo chúng ta đi theo đây thôi là đạo chính (nói một mình) không khéo mình lại nói nhảm nhí mất, (nói to) thôi ít truyện chứ, vào bảo cậu mày rằng đến giờ đi rồi, vào lấy áo ra mà mặc.

CẬU BÉ. — Mẹ ơi, lễ nhà thờ xong mẹ mua quà cho em nhé.

Nụ cười nước ngoài

Tranh không lời

TÙ XÔNG

(Nhưng người ở tù mặc áo có vằn ngang để dễ nhận)

PHONG-HOÀ

TOÀ SOẠN VÀ TRỊ SỰ
80, A° GRAND BOUDDHA, HANOI
TEL. N° 874
Chi nhánh ở Saigon:
160 Đường Lagrandière

GIÁ BẢO:

	Sáu tháng	Một năm
Trong nước	1\$60	3\$00
Ngoại quốc	3.50	6.50

MỖI SỐ: 7 xu

Mua báo kể từ 1 và 15 và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về:
M. Nguyễn-tường-Tam
Directeur du Phong-Hóa

ĐÃ CÓ BÁN

YÊU ĐU'ÔNG

của huy thông

GIÁ ĐẶC BIỆT: 0,50

THUỐC LẬU

HAY NHẤT

(Thuốc lậu THƯỢNG-ĐỨC)

đã phân chất kỹ-càng bán tại Thượng-Đức, 27, phố Nhà Chung (Mission) Hanoi; nhẹ 2, 4 ve; nặng 5, 8, ve mỗi ve giá 0 \$ 50.

Kiến hiệu trong 4 tiếng đồng hồ, không công-phạt, không hại sinh-dục, hợp phủ tạng mọi người mà bệnh nặng và lâu đến đâu dùng cũng khỏi, trăm người không sai một. Có nhân chữa khoán, không khỏi không lấy tiền, một giá đặc biệt để chiêu khách trong 2 tháng kể từ 10 Novembre 1931. Ở xa biểu tiền cước phi.

THƯ TỬ VÀ MANDAT ĐỀ: THƯỢNG-ĐỨC, Hanoi

CẦN NHIỀU ĐẠI-LÝ Ở CÁC NƠI

LE STYLOS VASTYL 32

MARBRE 44 c/m PLUME EN OR 18 CABATS

Prix: 23 \$ 20

Giá tiền nước sách

1 tháng 0\$70 — 3 tháng 1\$75
6 tháng 3.50 — 12 tháng 7.00

NAM-KÝ THƯ-VIỆN
39, Phố Bờ Hồ, 39 — Hanoi

Tiêu-thuyết

LE STYLOS J.M.PAILLARD N.K. CẬU TẮM-LỘ đang in
CHUYÊN CHỮA BÚT MÁY và ĐỒNG SÁCH

CUỘC ĐIỀM... MẤY NÀNG THƠ

GAN đây, các nhà thi-sĩ nước Nam muốn cho có truyền, mới muốn lấy một người đàn bà để làm biểu hiệu cho cái cảm hứng làm thơ của mình. Đó là nàng Muse Muse, có người (1) dịch là Mưu Dự, nhưng nghe nó làm sao ấy. Họ bèn dịch ra một cái tên kể cũng tạm tạm được: Nàng Thơ.

Thi-sĩ là người đa tình. Mà tình nhân của thi-sĩ là Nàng Thơ.

Vấn theo lối nói văn hoa này, thì Nàng Thơ với thi-sĩ, hai bên phải lòng nhau, đan diu với nhau... Rồi có một ngày tốt đẹp kia, do cuộc tình duyên ấy, người ta thấy sinh nở ra những tác phẩm có điệu có vần, hoặc du dương, hùng tráng, hoặc não nùng, buồn thảm, hoặc bông đùa ý nhị, hoặc ngộ nghệ, hoặc lung củng, hoặc vừa kêu vừa rống như cái thùng «tô-nô».

Xem quả mà xét cây. Vậy xem thơ cũng đoán được hình dung của Nàng Thơ. Thực là mỗi người một vẻ.

Thơ của ông Từ bộ Hứa là một đứa con xam-xám. Vậy mẫu-thân của nó hẳn là một nàng tây đen.

Nàng Thơ của ông Nguyễn-Vỹ không hay nói tiếng Việt-Nam, người cay nghiệt, chặt chẽ từng dòng từng chữ, nên đứa con của nàng không thiếu một chân, một tay nào hết. Nhưng nó phải cái ngắn gọn cũng như nàng.

Ông Đức Văn thì vợ phải con mẹ quê mùa, dở hơi, sống sượng. Chị chàng này chỉ biết có thơ văn như hạng Phạm Công, Cúc Hoa ở miệng bọn hát xàm. Cũng có khi tâm hồn sục động, «nàng» cất thứ giọng lênh vờ của người nhà quê vùng bề mà ngâm rằng:

*Tách nông hồ hững mấy nông,
Nửa hương xuống để nạnh nung bầy nầu.*

Bởi vì nàng vừa ngớ ngẩn lại vừa ngong.

Ông Huệ Thủy thì kết duyên với một chị có họ gần với Nàng Đông-Thị. Nghĩa là một người xấu và hay bắt chước vẻ đẹp của Tây Thi. Thấy Tây Thi nhan thì nàng cũng nhán. Nhưng Tây Thi nhan thì thêm duyên, mà nàng nhan thì người ta chết khiếp.

Nàng Thơ của ông Lan Sơn là một người hay vôi. Tôi thấy lúc nào nàng ta cũng lẻo đẻo đi lải nhải theo sau thi-sĩ, tay cầm cái mùi xoa, ướt dầm, mặt thì mếu xếch mếu xác. Chẳng biết có bị thi-sĩ bạt tai cho cái nào không.

(1) Ông N. V. Vinh.

Đó là mấy Nàng Thơ tôi được cái hân hạnh quen biết rõ trong bấy lâu nay. Còn một vài nàng tôi chưa quen, hay chỉ biết sơ qua, thì nhan sắc mập mờ, tôi phải phân vân mà tư hỏi với chàng Tú Mỡ:

*Hương trời nguyệt dâm, hoa say,
Hay là nhan sắc sánh tầy Dạ-Xoa.
Xuân mấy độ tuổi già hay trẻ,
Nàng bao cần người khỏe hay còm.
Tóc mấy óng mượt đen ngòm,
Hay là đỏ bẻm như chòm râu ngô.
Mặt đầy đặn mơn mơn mà đỏ,
Hay rõ bầm như tổ ong bầu?*

Xấu hay đẹp, thông minh hay đần độn, có duyên hay vô duyên, để sau này tôi xem ở «con cái» các nàng rồi sẽ nói cho đọc giả biết.

Tôi vừa nghĩ thế thì may ông Huy-Thông gửi đến tòa soạn tập thơ đầu của ông.

Nàng Thơ của Huy-Thông là một người có nhiều tình cảm, nhiều tư tưởng hay. Nàng lại là người «mẫn», ta sẽ thấy nàng sinh-sản được dòng đàn. Vậy nàng có thể tự an-ủi nàng rằng hồng đũa này, còn đũa khác.

Nói thế không phải có ý bảo tập «Yêu Dương» — đứa con đầu lòng của

Nàng Thơ Huy-Thông — là một tập thơ do ca. Những ý tưởng mạnh mẽ, những tình-tư không thường, những hình-sắc lộng-lẫy hay dịu-dàng với những vẻ đẹp trong-trẻo, ngây thơ, mong-mau, tôi thấy đầy dẫy trong tập sách trên một trăm trang giấy tốt. Người thiếu-niên thi-sĩ của tôi biết cảm-súc vì cái vẻ hùng vĩ, mệnh-mông của bề bề, biết mong gửi tiếng lòng «thi-thâm lời nước mây kiều-diềm» theo tiếng sóng, biết cùng tiếng sóng ca ngợi

«lòng kiều-cảng, không bờ bến» với «Nỗi buồn gồm-ghé, niềm ngao ngán» của một trái tim đau-đớn bởi diên cuồng».

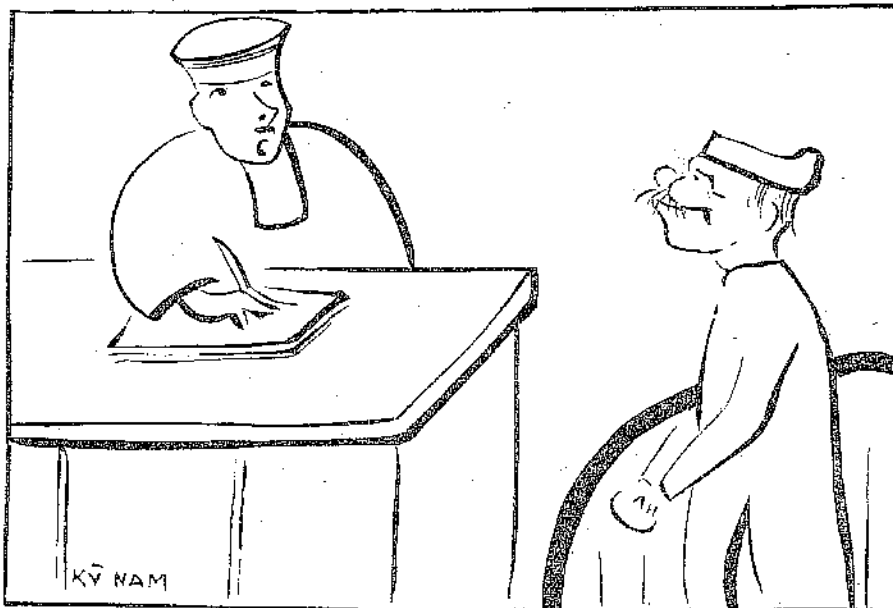
Huy-Thông biết ghi cái vẻ mơ-hồ của:

*Ngàn liễu nơi xa trong sương hồng
chìm dầm,*

biết thời khúc tiêu êm-ái dễ buồn ca những lời tự tình của người tiên bất tử thiết-tha khuyên nhủ chàng mục-dông.

Những nỗi niềm âu-yếm, nồng-nàn và lòng yêu đương đắm-thắm của một trái tim sớm dăm-đuối vì tình, ông Huy-Thông biết đem thả vào tiếng rộ-rãi của gió trên bề bạc, và thu vào trong vỏ hến nhỏ để người yêu nghe.

(xem tiếp trang 15)

ÔNG AN — Anh bị phạt ba tháng tù vì anh gửi thư bằng tem đã đóng dấu, vậy anh nói sao?

LÝ TOÉT — Bẩm ngài xét cho chữ lẩn nào, con nhận được thư của cái Ba Vàng gửi về là cũng thấy tem có đóng dấu.

NHÀ XUẤT BẢN ĐỢI NAY

HIỆN ĐÃ XUẤT BẢN

Sách của Tư Lược Văn Đoàn

Hồn bướm mơ tiên của KHÁI HUNG (nghe lần thứ 4)	0.40
Vàng và máu của THẾ LỮ (hết)	0.45
Anh phải sống của KHÁI HUNG và NHẤT LINH (nghe lần thứ 2)	0.45
Nửa chừng xuân của KHÁI HUNG (nghe lần thứ 5)	0.75
Giòng nước ngược của TỬ MỠ	0.50
Cánh hồng hoa của KHÁI HUNG và NHẤT LINH	0.80
Tiếng suối reo của KHÁI HUNG	0.40
Sách ngọt	
Cạm bẫy người của VŨ TRỌNG PHỤNG	0.45
Đẹp của NGUYỄN CÁT TƯỜNG	0.35
ĐƯƠNG IN	
Mấy vần thơ của THẾ LỮ	1.00
Vàng và máu của THẾ LỮ (in lần thứ 2)	0.45
SẼ IN	
Hồn bướm mơ tiên (in lần thứ 3)	
Anh phải sống (in lần thứ 2)	
Giọc đường gió bụi của KHÁI HUNG	
Nắng thu của NHẤT LINH	
Đời mưa gió của KHÁI HUNG và NHẤT LINH	
Gói tạc đạn của THẾ LỮ	

Câu truyện nhạt dè bực... mình

Mèo chuột cùng ăn

TÔI bắt được một con chuột cống. Liên nghĩ ra một kế rất riệu để làm cho con mèo của tôi và con chuột ấy thân được với nhau, thân với nhau như anh em ruột vậy. Tôi bèn làm như thế này:

— Tôi nhốt con mèo vào trong cũi. Bên cạnh cũi, tôi buộc đuôi con chuột sát xuống đất. Rồi ngày hai bữa, tôi đặt đĩa đựng món ăn vào giữa chỗ nhốt mèo, buộc chuột.

Hôm đầu, mèo ở trong cũi thờ mồm ra ăn. Con chuột thì cố nhiên là sợ mèo, không dám nhấm nháp chút đỉnh. Nhưng hôm thứ hai, vì bụng đói quá nên chuột ta cũng liều, nghĩ thầm: háy ăn đã rồi chết thì chết. Song chú không chết, cố nhiên là chú không chết vì mèo bị nhốt trong cũi thì làm gì nổi chú. Thấy ăn cùng mâm với mèo mà không việc gì nên chuột một ngày một sinh bạo rạn, rồi nửa tháng sau coi thường hẳn mèo, đến nỗi một hôm dám giơ tay ra bắt tay ông tân khách và, hơn nữa, ghé mồm vào tận chân song sắt cũi, thì thầm nói truyện với người hạn quý.

Tôi biết là hai bác thân nhau lắm rồi, liền thả mèo ra. Mèo ta ngạc nhiên đố nhẩy ra ngoài cũi, hí hờn đến gần chuột. Chuột hí hờn nghênh tiếp. Còn tôi, tôi cũng hí hờn đứng ngắm sự gặp gỡ rất cảm-động của đôi bên. Mà cảm-động thực, vì chú mèo... vờ chú chuột ăn thật...

KHÁI HUNG

BIỆNH HI NGUY HIỆM ẤY

Đàn ông hay đàn bà sau khi khỏi bệnh lậu, giang mai hoặc mắc bệnh ấy đã lâu năm mà thấy trong mình một mỗi, đau ngang lưng (bại thận) mờ mắt, ù tai, mộng tinh, rặt thịt, tiểu tiện vàng, đục, có vẩn (filaments) ướt qui đầu và như kiến đốt ở trong. Nếu không dùng: thuốc số 12 và 22 của bản hiệu, nói cả quyết rằng: mang bệnh suốt đời. — Thực là hai thứ thuốc hiếm có. Ai có bệnh nên lại mà dùng, sẽ biết sự hiệu nghiệm của hai môn thuốc này. Số 12 giá 0\$60, Số 22 giá 1\$00.

LÊ HUY PHẠCH 12, Route Sinh Tu, Hanoi

Đại lý. — SAIGON, Dương Văn Vy, 109, Rue Despaigne. — VINH, Nguyễn Luận, 59, Rue de la Gare. — HAIPHONG, Nam Tân, 82, Bonnal.

OMNIUM

INDOCHINOIS
5, BOULEVARD BOBILLOT, 5
HANOI

Nhà chuyên-môn đóng xe tay đã kinh nghiệm
trong 25 năm. Các ngài nên coi chừng
những xe rẻ tiền!!!

Việc PHÁP LUẬT

Muốn được việc một cách mau chóng và đỡ tốn tiền,
nên bàn trước với ông **TRẦN-ĐÌNH-TRÚC** Luật khoa
cử nhân một nhà chuyên môn về pháp luật đã lâu năm
(Việc kiện cáo, mua bán, chia của v. v.)

Số 5, HÀNG GIA CŨ. RUE DES CUIRS, HANOI (Cạnh bãi chợ Hàng Gia cũ)
BUỔI TỐI CÔNG TIẾP KHÁCH TỪ 8 ĐẾN 9 GIỜ

MAISON NHUẬN-ỐC

ARCHITECTURE
(Avant-Métré et métré définitif)

Mười bảy năm chuyên vẽ kiểu nhà theo luật vệ-sinh thành
phố Hanoi. Đã có bốn trăm kiểu nhà của bản-sở vẽ, mà xây
tại Hanoi và các tỉnh xin tính giá hạ.

Siège : 168, Rue Lé Lợi, 168 — HANOI
Succursale : 63, A Me Joffre — THANH-HÓA

Những hạt đậu đon

Sử học

Phụ-Nữ Tân-Văn số 271. «Trên gò
Đồng-Quang».

Bìa đá Đồng-Quang khắc mấy hàng
chữ ghi nhớ tấm lòng ái-quốc của linh
ta (theo Tôn-sĩ-Nghị đánh giặc Bắc...

Không biết tác-giả học-sử ở đâu vậy
mà kỳ lạ thế! Linh ta mà lại theo tướng
Tàu, lại đánh giặc Bắc (Bắc nào?)!
Xin mời tác-giả xuống âm-ti hỏi thăm
Nguyễn-văn-Huê.

Văn-chương quá

Thương-Mại số 5, «Duyên mộng
trông».

... Song lúc còn đầu xanh tuổi trẻ,
chúng tôi yêu mến nhau chỉ là vì tình
bè bạn, vẻ cái vẻ đẹp trong giới đất.

Có lẽ, lúc trẻ, yêu nhau vì lắm quà
bánh thì đúng hơn!

Lại cũng văn chương

Văn-Học số 67, «Cái sâu của thơ»

... Văn-chương của trời đất là gió
mây, sấm chớp, điều thú, côn trùng...

Sao không là eon run, con chó, quả
trứng và con cua một thể?

Tại sao?

Cũng trong bài ấy:

... Khi ta đứng trước một ngọn núi
cao xanh, hay ta bơi thuyền trên một
giòng sông nước chảy, ta không thể sao
mở miệng ra cười ha hả được...

Sao lại không cười ha hả được? Ấy
cầm?

Cái đồng hồ

Cũng vẫn bài ấy:

... Hoặc khi ta nghe tiếng lưuu kèn,
đế khóc, trong lòng ta cũng thấy ti-tách
giọt sầu...

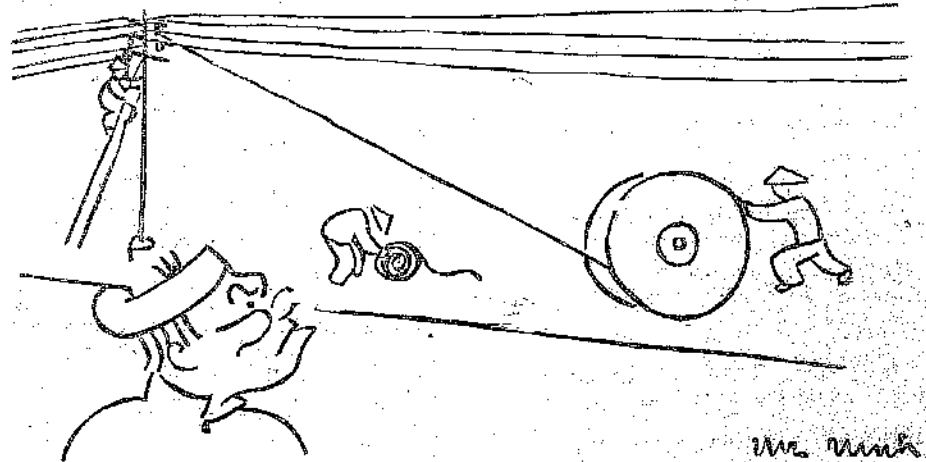
Thật là ti-ta ti-tách như cái đồng-
hồ mới lên giây vậy.

Hoa gì

Lại cũng bài ấy nữa:

... Thì ta làm thế nào mà khóc một
cách thiết tha và có ý-nghĩa một người
bạn thân ta thế, một người vợ hiền từ
trần, hay một đứa con ta nó tự bề mất
cái hoa hy-vọng nửa chừng...

Cái hoa ấy là hoa gì vậy? Ôi! ta làm
thế nào mà viết một cách, không cần
thiết-tha, nhưng có ý-nghĩa được?

L. T. — Thật giải quá! bây giờ họ mới chằng giây, lúc này mình đánh
giấy thép mất tiền toi.

ĐÀN BA ĐẸP TÂN
THỜI AI CŨNG
DÙNG KEM
PHÂN SÁP
SA PHÒNG
TOKALON

TOKALON

AGENTS MARON
ROCHAT ET C^o 45
B^o GAMBETTA
HANOI

MAISON TOKALON
PARIS. SOCIÉTÉ
ANON. AFRIQUE
3 RUE RICHER
PARIS

Nghĩ sao ?

Chưa hết bài ấy :
...*Thơ có tình-thần khi-cốt cũng như nhà có cột nhà...*

Đành vậy. Song những nhà xây bằng xi-măng cốt sắt không có cột thì bảo sao?

Vĩ von

Đông-Pháp số 2825, «Trận tranh đấu...»

...*Coi đàn quân vừa rít đã thấy quả bóng liên-miên như tép nhậy, cầu thủ chạy nhanh như cái cắt...*

Thế thì cắt ăn mất tép rồi còn gì!

NHÁT ĐAO CẠO

Truyện Tàu

Tiếng Dân số 756, bài «Người Tàu cũng lập tàu bay».

...*«Coi trường quân hàng không cỡi 2 chiếc máy bay lên không để quan sát...»*

Viên trưởng quân hàng không mà một mình cỡi lên những hai chiếc máy bay. Thật là truyện Tàu!

Súng

Loa số 47, hài-kịch «Kế Phục Ba» của Thiệt-Cau, lời Trung-Trắc:

«*Nhưng ngờ đâu còn cái kế khỏa thân, coi giáp mà phân công, nếu biết trước phải chi cần gươm súng...*»

Đời bà Trưng đã làm gì có súng mà bà Trưng đã nói súng.

Giảm tội

T. B. T. V. số 5328, chỗ tin nói về việc giảm tội lên Giông sử tại tòa Hương-thẩm:

«...*Cũng phiên tòa này, tòa còn đem xét vụ hiệp dâm ở Hadong và giảm tên Ng.v. Giông xuống 3 năm tù...*»

Thế là tòa Nam-án kết tội Giông 2 năm tù, nay Giông lại được giảm xuống những 3 năm.

Nếu giảm độ vài lần như vậy nữa ắt Giông bị khổ sai chung thân.

ĐẶNG BÁ LÊNH

**CUỘC ĐIEM...
MÂY NÀNG THƠ**

(tiếp theo trang 13)

Nhưng bao cái hay cái đẹp kia, tiếc thay, chỉ là những hạt trai lóng-lánh lẫn vào trong đồng đá sỏi sù-si. Nếu vì thơ ông là bát chè thì người ăn chè là chúng ta đến thành móm hết.

Nên những lời văn đẹp-đẽ, những ý tưởng chân thực kia lại có biết bao lời, biết bao ý nôm-na, mờ tối, và kiểu-cách. Ông dùng chữ không phải là bạo. Chữ dùng bạo mà đúng thì còn gì hay bằng. Đàng này ông dùng chữ một cách quá vội-vàng, quá cầu-thả.

Những đợt sóng «*tuyệt vời*» không đời nào «*du-dương gây những dịp đàn êm-ái trên bề xanh như bọt nhạc-công miên liên-giới*» được.

Lại còn những câu như:

Môi khi gió bất-thình-linh bay qua...

Xin có dừng bước xuống thuyền ngủ trưa...

Chạm môi thổi sáo với ca vui...

Vì tình-quần tức giá ngắt-ngាយ...

Đó là những câu trong biết bao câu thơ ở tập Yêu Đương mà tôi nhật được. Nếu ý-tưởng rời-rào và mấy đoạn chứa-chán thi-vị trong cuốn sách của ông làm cho tôi có hy-vọng về con đường thi văn của ông, thì tôi chắc giận ông không biết chừng nào mà kể.

Tôi đọc «Yêu đương» trong một nơi tĩnh-mịch, bên những người bạn làm việc yên lặng ở gần mình... Họ thấy tôi là một người kỳ-dị-nhất trên đời, đang thích trí vui cười bông sinh ra bực-tức, rồi một lúc thấy vui cười, nhưng rồi lại thấy bực-tức nữa. Đó là lỗi ở ông Huy-Thông. Sao ông chẳng làm thơ đỡ từ đầu chí cuối để tôi vứt ngay sách ông đi có được không. Ông lại lờm tởm, len vào đó những cái hay làm tôi không nở bô.

Lêta

VIÊN-ĐÔNG TỒN-TÍCH HỘI

HỘI TƯ-BẢN SEQUANAISE THÀNH ĐA-LÊ LẬP NÊN
Công-ty vô danh hùn vốn 4.000.000 phát-lãng một phần tư đã góp rồi

Hội đặt dưới quyền kiểm-sốt của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp
Đang-hạ Hanoi số 419

GIÚP NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN

Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul-Bert — Giấy nói số 392
Sở Quản-lý ở Saigon — 68, đường Charner — Giấy nói số 1090

BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG DÉCEMBRE 1934

Mở ngày thứ bảy 29 Decembre 1934, hồi 9 giờ 30 sáng tại sở Tổng-Cục ở số 32 phố Paul-Bert, Hanoi do ông Long chủ-tọa, ông Le-hong-Tiêm và ông Nguyen-van-Ky dự-tọa, cùng trước mặt quan Kiểm-Sát của Chính-Phủ.

SỐ PHIẾU HÀ TRÚNG	DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ	Số tiền hoàn lại
17.859	Lần mở trước: Hoàn vốn hội phần Không được dự cuộc xổ số vì tiền tháng chưa đóng.	
596-B 3.093-2 3.093-3 3.093-4 7.555 11.090 14.185	Lần mở thứ hai: hoàn nguyên vốn M. Zenanadin, Pnompenh, đã đóng 42\$50 lĩnh về. M. Tean Huy Sinh, Haiphong, đã đóng 16\$00 lĩnh về M. Phạm van Rung, Pnompenh, đã đóng 16\$00 lĩnh về Mme Võ thị Tư, Giadinh, đã đóng 16\$00, lĩnh về. M. Odan, Cholon đã đóng 25\$00, lĩnh về. Mme Nguyễn thị Sang, Tân An, đã đóng 9\$00, lĩnh về Mme Trần thị Cam Tuyên, Dong Hoi, đã đóng 7\$00, lĩnh về M. Nguyễn van Phuong, Hanoi, đã đóng 5\$00, lĩnh về Mme Nguyễn thị Be, Hanoi, đã đóng 2\$00, lĩnh về. M. Nguyễn trung Nghĩa, Rach gia, đã đóng 1\$00 lĩnh về	500\$ 200\$ 200\$ 200\$ 500\$ 200\$ 200\$ 200\$ 200\$ 200\$
367 3.774-B 13.356 20.042 22.563 26.147 27.893	Lần mở thứ ba: khởi phát đóng tiền tháng Những người có tên sau này trúng số được lĩnh. phiếu miễn trừ, trị giá ở cột thứ hai, có thể bán, lại ngay theo giá tiền kê ở cột thứ nhất: M. Couaden, Saigon, đã đóng 85\$00. Mme Nguyễn thị Thiệt, Tân an, đã đóng 37\$50. M. Nguyễn Thanh Thu, Saigon, đã đóng 8\$00. M. Van phung Cau, Nhatrang, đã đóng 4\$ M. Nguyễn huu Tai, Phan Rang đã đóng 3\$. M. Vo van Lap, Satec, đã đóng 2\$ M. Hoang Bich, Doluong (Nghệ-an), đã đóng 2\$50	Cột thứ nhất 534\$ 00 285\$ 00 103\$ 20 101\$ 60 101\$ 20 100\$ 80 251\$ 00 Cột thứ hai 1000 \$ 500 \$ 200 \$ 200 \$ 200 \$ 200 \$ 500 \$

Những phiếu sau này: 596-A, 3.093, 1.3093 - 5.20, 575, 23.066, 3.774-A, 8.282, 9.301, 15.405 không được dự các cuộc xổ số vì tiền tháng chưa đóng.

Kỳ mở số sau định vào ngày thứ tư 30 Janvier 1935, tại sở Quản-lý Cochinchine-Cambodge, 68, Đường Charner, Saigon.

Món tiền hoàn lại về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Janvier 1935 định là:

5.000\$ cho những phiếu 1000\$ vốn
2.500\$ " 500\$ "
1.000\$ " 200\$ "

NẾU NGÀI MUỐN MUA
HÀNG TỐT, ĐẸP, GIÁ HẠ
NÊN LẠI NGAY
VẠN-TOÀN
95, PHỐ HÀNG ĐÀO — HANOI

GIẤY ĐÓNG SẴN đủ các kiểu tân thời 1934, nhiều thứ đa mới rất đẹp và bền, để da tây hoặc để cao su, đủ các số chân từ 36 đến 42 để các ngài chọn cho được vừa ý, khỏi đau chân. Ngồi nào ở xa không tiện về Hanoi xin viết thư về hởi Catalogue 1934-1935 hoặc cho người nhà về mua hộ, nếu rộng chật không vừa ý có thể mang về đổi được cho thật bằng lòng mới thôi, hẳn hiệu xin vui lòng chiếu ý các quý khách. Giá từ 3\$50 trở lên. Cùng một giá, giấy của bản hiệu bao giờ cũng tốt, đẹp và bền hơn mọi nơi vì bản hiệu cốt bán cho nhiều và được lòng tin cậy của quý khách. GIẤY ĐO CHÂN xin tùy kiểu tính giá phải chăng.

CREATION
Cự-Chung

NÊN COI CHỪNG

Hiệu Cự Chung dệt áo đẹp và bền lại bán giá phải chăng nên bao giờ cũng bán chạy không mấy khi có hàng trăm bộ áo cũ bán sau.

Các ngài mua buôn, mua lẻ áo pull-over mà muốn được áo mới, kiểu đẹp thì chỉ nên đến hiệu Cự Chung

HIỆU DỆT CHÍNH

CỰ CHUNG
100, RUE DU COTON, HANOI

27 JANVIER 1935

Ngày nay

Tờ báo thứ hai
của **Tự Lực Văn Đoàn**

Tâm gương phản chiếu của đời nay
Nói đến mọi việc hiện tại
Bài vở dân giải, tranh ảnh chứng thực
16 trang — in đẹp
sẽ ra số đầu

DANH SÁCH CỦA NHỮNG NGƯỜI MUA BÁO NGÀY NAY

99 Nguyễn-dức-Chi Hai-đương	114 Ng gia Đoàn ligne Hanoi-Haiphong	129 Đàng-thi-Lang Lai-thiên	144 Phạm-van-Ba Thanh-hoa
100 Tr.-v.-Canh ligne Hanoi-Haiphong	115 Ng.-van-Lâm Hai-đương	130 Trương-x.-Cư Pleiku	145 Nguyễn-thê Khai Bình-dinh
101 Cao-văn-Duyên Hai-đương	116 Ph.-qg-Bát ligne Hanoi-Haiphong	131 Bửu-Thang Phúc-yên	146 Phạm-van-Hưu Việt-tri
102 Đoàn-văn-Đang Ninh-bình	117 Nguyễn-dny-Đại Hai-đương	132 Đoàn-Tiên Cẩmphaport	147 Ngô-huy-Van Hanoi
103 Vu-vinh-Tuy Ninh-bình	118 Lê-quang-Thanh Huế	133 Nguyễn-Phu Đông-mo	148 Dofon Quang-binh
104 Cung-dinh-Vân Hai-đương	119 Lê-Bôn Hanoi	134 Mai-ngoc-Tê Vientiane	149 Ngô-ngọc-Chân Báo-hà
105 Trần-vân-Đạp Hai-đương	120 Melle Lê thi kiều Nga Hanoi	135 Nguyễn-huu-Tri Tây-ninh	150 A-Kiểm Lạng-son
106 Ng.-dy-Xước Hai-đương	121 Phạm-lân-Khoa Tuyên-quang	136 Ng.-van-Thinh Thudaumôt	151 Ng.-ngọc-Chi Sơn-tây
107 Thịnh Hai-đương	122 Lê-xuân-Phung Thanh-hoa	137 Vu-van-Lê Bac-kan	152 Vương-v.-Ngọc P. Lang-thuong
108 Mai-thanh-Đông Hai-đương	123 Ngô-ngọc-Ky Thanh-hoa	138 Diệp-v.-Coong Pakha	153 Phạm-gia-Lê Thai-binh
109 Bui-trương-Chung Hanoi	124 Ng.-dang-Quất Chợ-thương	139 Melle Phan-thi-Thuận Bac-kan	154 Dương-búi Sach Van-yên
110 Lê-khac-Phổ Hai-đương	125 Trần-van-Riêu Qui-nhon	140 Ng.-van-Phong Hung-yên	155 Ng.-tất-Van Hongay
111 Vu-huy-Thiếu Hai-đương	126 Đô-My Savannakhet	141 Đào-quốc-An Hưng-yên	156 Đàng kiem Nha Thanh-hoa
112 Vu-dinh-Khang Hai-đương	117 Lưu-trong-Lai Badon	142 Kiều-xuân-Ba Ninh-binh	157 Đoàn-Hân Haiphong
113 Đô-thai-Chinh Hai-đương	128 Nguyễn-van-Lộc Ninh-hoa	143 Nguyễn-van-Chi Sud-Annam	(Kỳ san nếu có chỗ sẽ đăng tiếp)

PHỤ-NỮ NƯỚC TA VỚI SỰ:

Mở mang thương-nghiệp

Muốn cho tiện việc tiếp khách hàng ở Cảng, bản hiệu có mở thêm một chi điểm **TÀI XUYỀN** ở hàng buôn Thái Bình Dương, số 159, phố Paul Doumer Haiphong. Vậy qui bà, qui cô ở Haiphong có cần may áo bay đặt hàng thêu, xin cứ đến chi điểm Tài Xuyên. Công việc đo cắt do Mme Ánh Tuyết, quản lý Hàng Thái Bình Dương, trông nom cũng được cần thận như bản hiệu nữ chủ nhân Mme Lê Vũ Thái tại số 16 Hàng Da, Hanoi.

COMPTOIR DE PETITES INDUSTRIES **TÀI XUYỀN**
Chuyên môn may áo tân thời Lemur và các tời hợp thời trang khác
16, Hàng Da, 16, HANOI — Số, 159 Paul Doumer, HAIPHONG

PHI-YẾN

GUỐC TÂN THỜI

NHÀ CHẾ TẠO:

PHÚC-LONG, 43, rue des Graines
(HÀNG ĐẬU) HANOI Téléphone 251

SỮA **NESTLÉ**
HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, vân vân ở Trung-kỳ, Bắc-kỳ và Cao-miên

BỨC THƯ NÊN ĐỌC

Dương-Son, le 28 Août 1933

Monsieur **LÊ-LÂM**, chargé de l'École de Dương-Son Faifo
à Monsieur **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG**, Médecin à Hanoi

Thưa ngài, tôi chuyên nghề lao tâm, tinh thần hao tổn, khí huyết suy kém, ăn ngủ ít, hay nhọc mệt, đau lưng, đau mình, tê chân, môi gầy, tinh đục kém, thân thể gầy còm, tôi đã dùng hết các thuốc tây, thuốc tân, thuốc ta, mà chẳng công hiệu gì cả, từ khi tôi dùng thứ thuốc « **Bách bổ thiết huyết số 25** » của ngài, (giá 1\$50) thì thấy trong mình khỏe mạnh, tinh thần thịnh vượng, khỏi hết các bệnh, thực là thứ thuốc rất quý, tôi đã giới lời thiệu cho nhiều người dùng thứ thuốc ấy, mà đều được công hiệu cả. Vậy có mấy cảm tạ ơn ngài đã có công nghiên cứu chế ra môn thuốc rất quý ấy.

Kính thư **LÊ-LÂM**

Xin giới thiệu: thuốc này có bán tại Nam thiên Đường, 46 phố Phúc-kiến Hanoi Mai-Linh 62, Cầu dãi Haiphong, Chi điểm 110 phố Khách Namdinh, Tân-phúc-Hóa, 80 phố Ninh-xá, Bắc ninh, Rạng Đông Việt tri, Báo hưng Long Phú thọ, Nguyễn Long Ninh binh, Vinh hưng Trường Vinh, Vinh trường Huế, Thanh Thanh 88, Pellerin Saigon và các đại lý khắp các tỉnh xứ Đông dương.